

KARIS

3.

2017/18

REDAKCIA

**Karis – the school magazine,
časopis Bilingválneho gymnázia
Milana Hodžu v Sučanoch**

Ročník siedmy, číslo tretie,
náklad 250 kusov

Šéfredaktorka:

Lucia Magáthová

Zodpovedný pedagóg:

PhDr. Beáta Makovická

Zástupca šéfredaktora junior:

Tomáš Košárek

Zástupca šéfredaktora senior:

Monika Sereková

Grafici:

Martin Bažlek, Terézia Mičková

Fotograf:

Soňa Lukáčová

Prispievatelia v tomto čísle:

Jakub Abrahám, Veronika
Bajnoková, Adela Dujsíková,
Tereza Ďaďová, Mgr. Karol
Horníček, Viktor Chladnuch,
Gabriela Chlebcová, Hâma Ismail,
Veronika Karasová, Tomáš Košárek,
Simona Kovalová,
Kamila Kvasnicová, Sabína
Kvasnicová, Katarína Laurošková,
Lea Luptáková, Lucia Magáthová,
Patrícia Rovná, Monika Sereková,
Terézia Slyšková, Jana Uhrinová

Tlač:

P+M Turany

Vychádza s podporou:

ZRPŠ, Študijný fond n.o., Sučany
Alumni, ŽSR

OBSAH

Čo sa stalo, už sa neodstane	4
Čo nás čaká a neminie	7
Causerie	9
Anketa	10
Hlavný rozhovor	12
Študenti zo zahraničia	15
Študenti v zahraničí	18
Denník triedneho učiteľa	21
Verzus	23
Ešte som nebol v KARISE	29
GLOSA	31
Playlist môjho života	34
O našej knižnici	36
Na slovíčko s vedením	38
Psychológia	41
Zmeny na našej škole	43
Predstavenie klubov	45
Žiacka školská rada	47
Sučany Alumni	48
Bakelita	49
Beware	51
Veda	53
Úvaha	55
Z pier našich študentov	56
Febiofest	57
Reviews	60
Cestovanie	62
Móda	64

EDITORIÁL

Rada by som vám porozprávala o tom, ako som sa stala šéfredaktorkou, ale nepamätám si to už. Stalo sa to rýchlo, nie veľmi vážne. Ale tak sa už dejú veci na tomto svete. Sú to práve tieto dni, kedy sa snažím spomaliť a zistiť, kto vlastne som. Kto vlastne budem. Hovorím o tom vám, lebo viem, že prežívate to isté. Málokedy sa popri všetkých tých testoch, projektoch a ročníkovkách naozaj pozastavíme a spýtame: „A čo ďalej?“

Nezaručujem, že po prečítaní posledného čísla Karisu odpoveď nájdete. Nezaručujem ani to, že tú odpoveď vôbec niekedy nájdete. Môže to ale slúžiť ako krok vpred, ako inšpirácia. Nachádza sa tu množstvo inšpiratívnych rozhovorov a článkov, ktoré vám dokážu aspoň trochu spríjemniť posledné namáhavé týždne tohto školského roka, a niektoré z nich aj poukázať na čo-to nové.

Veľa nového som sa naučila aj ja na tohtoročnom Štúrovom pere, súťaži školských časopisov. Jednou z týchto vecí je aj to, že naša škola má guráž. A

ako sa vraví, lepšia guráž v hrsti, ako guláš na streche.

Za vašu guráž vám, drahí študenti a čitatelia, ďakujem. Ďakujem aj našej bývalej šéfredaktorky, Majke Rusnákovej, po ktorej toto odvážne žezlo preberám. Dúfam, že tú našu guráž bude Karis aj naďalej rozširovať budúci rok a že si letné prázdniny užijete, či už budete predávať zmrzlinu o ulicu ďalej, brázditiť vlny na Havaji alebo sedieť potichučky doma pred ventilátorom. Tak či onak, myšlienkami budem s vami.

S pozdravom,

Lucia Magáthová

str. 10

str. 45

ČO SA STALO, SA UŽ NEODSTANE ...

Študentská kvapka krvi

Každoročne sa koná študentská kvapka krvi, akcia, na ktorej dobrovoľní darcovia darujú krv na medicínske účely.

„Ani tento rok sme sa nedali zahabiť a darovali sme kúsok zo seba pre druhých - svoju krv. Desiatky študentov zahodilo svoj strach pre dobrú vec. Či už to boli prvodarcovia, alebo pravidelní návštevníci transfúznej stanice, všetci prejavili svojím činom spolupatričnosť a dobrosrdečnosť, pretože práve to najcennejšie, čo na svete máme, nám prúdi v žilách a nemali by sme sa báť to rozdávať!“

MONIKA SEREKOVÁ

Štúrovo pero

24. ročník novinárskej súťaže stredných a vysokých škôl sa tento rok konal 20.-21.4. a my sme na ňom nesmeli chýbať! Ako tento ročník prebiehal a aké významné ocenenia Karis získal?

„Čakalo nás plno zaujímavých worksho-

pov a prednášok z oblasti žurnalistiky, vrátane návštevy prezidenta Andreja Kisuku. Z veľkého množstva užitočných tipov a trikov a informácií z oblasti žurnalistiky, ktoré sme si odtiaľ priniesli, nám priam srdce poskočilo. Ako čerešnička na torte bol pre nás prichystaný veľký úspech v podobe Ceny televízie Markíza 3. stupňa! Motivovaní sa tak vraciame so snahou urobiť KARIS ešte lepším a kvalitnejším než kedykoľvek predtým.“

S LÁSKOU VÁŠ KARIS

Druhácky venček

Klasicky sa tento rok opäť konal venček, kde sa druháci naučili základy spoločenských tancov a užili si určite kopec zábavy.

„Pridlhé hodiny učenia sa nových krokov, správneho držania tela a hľadania rytmu v samých sebe - to všetko nás čakalo na tréningoch spoločenských tancov. Nakoniec sme opäť odišli skúsenejší a múdrejší, s plnými vreckami spomienok a pevným telom.“

SARAH CPINOVÁ

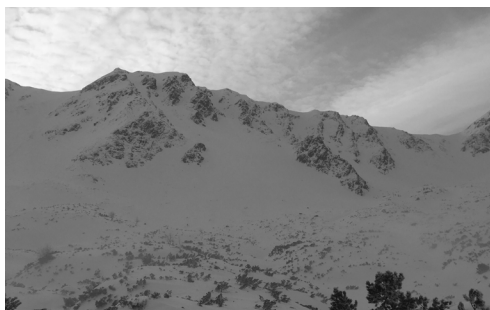

Lyžiarsky výcvik

Druhý ročník sa tento rok na týždeň zúčastnil lyžiarskeho výcviku, kde sa podaktorí stali začiatocníkmi v lyžovaní, iní vylepšili svoje lyžiarske schopnosti.

„Lyžiarsky bol super, občas trochu namáhavý, čo sa týka kondičky, ale všetko sme zvládli. Mali sme kopec srandy a rovnako aj kopec bol super. Prihodilo sa pár zranení, no nakoniec to nebolo nič vážne. Voľný čas sme využili hlavne na spánok, ale aj tanec v spoločenskej miestnosti a rôzne aktivity, ktoré sme si sami pripravili, nám spríjemnil pobyt.“

JAKUB ABRAHÁM

Hodžafest 2018

Juhú, tohtoročný Hodžafest sa mimoriadne vydaril a my sme sa opäť dobre zabavili či vzdelali na širokom výbere prednášok.

„Ako každoročne aj tentoraz bol Hodžafest super akcia. Na svoje si tam mohli prísť milovníci slova, zvierat, divadla, cestovania i dobrej hudby. Niekedy sa však aj viac dobrých podujatí konalo naraz a človek si ťažko vyberal. Obdiv a pochvala patrí organizátorom, tentokrát bolo ťažisko postavené na štvrtákoch. Vďaka.“

MARTIN SALÍNI

www.gbas.sk

Divadlo GUNAGU

„Dňa 16.4. sme mali možnosť zúčastniť sa divadelného predstavenia v Bratislave. Nebola to však žiadna zo svetových klasík alebo hier z 21. storočia, želajúcich si vyriešiť problémy súčasnej spoločnosti v priebehu troch hodín, akými poväčšine disponuje repertoár SND. Tentokrát sme zažili divadlo, ktoré bolo niekoľkokrát zvolené za najobľúbenejšie bratislavské divadlo - alternatívne a autorské divadlo, Divadlo GUNaGU.“

Čo robí práve toto zoskupenie takým populárnym? Po prvé - sídli v atypických priestoroch veľmi pripomínajúcich pivnicu, čo je bezpochyby zaujímavé. Po druhé, všetky hry oplývajú charakteristickým humorom, vychádzajúcim z pera jedného a toho istého človeka, Viliama Klimáčka. Výnimkou nie je ani hra Youtuberi, ó božský internet.

Internet je nevyčerpatelnou studnicou nie vždy tých najlepších nápadov. Inšpiráciu našiel autor v niekoľkých známych youtuberoch a osobitná časť

predstavenia bola venovaná dark webu. To bola temná chvíľka v hre inak plnej situačnej komiky, humoru a paródie. Na javisku našu pozornosť upúta len biely gauč a neskôr štyria herci, ktorí sa postupom času vtelujú do postáv zo skutočného života. Vzhľadom na minimálny počet rekvizít a jednoduchú scénu si museli vystačiť len so svojím hereckým kumštom.

Každá komédia v sebe vždy skrýva niečo hlbšie, čo nás núti rozmýšľať. A ja som po celý čas premýšľala nad tým, ktorú sociálnu sieť prestanem používať.“

VIKTÓRIA CHRENKOVÁ

„Tohtoročný valentínsky ples ma milo prekvapil svojou originalitou. Kombináciou valentínskej témy s retro som si spočiatku nebola istá, ale ukázalo sa, že to bol celkom pekný nápad. Hudba zoradená podľa desaťročí mnohých potešila, hoci niektoré skladby boli menej známe. Najpozitívnejšie vidím vystúpenie našich tanečníkov ako aj tanečný workshop. Väčšie množstvo jedla tiež potešilo. Koncert školskej skupiny nevyšiel po technickej stránke práve najlepšie, ale inak som sa zabavila.“

ADELA DUJSÍKOVÁ

Valentínsky ples 2018

Aj tento rok sme sa dočkali nášho valentínskeho plesu, ktorý ako vždy dopadol na výbornú.

Spracovala Patrícia Rovná

www.gbas.sk

ČO NÁS ČAKÁ A NEMINIE

Leto neodmysliteľne prichádza a spolu s ním aj nespočetné množstvo aktivít. Čo budeme mať možnosť zažiť, ešte pred tým ako sa všetci rozutekáme do sveta? Čo nás vo svete alebo doma čaká?

13.6. - ASTAT - ak si bol na Hodžafeste vieš o čom hovorím. Divadelná hra, napísaná, zrežovaná a hraná našimi talentovanými spolužiakmi bude mať premiéru 13.6.2018 o 17:00 v Robotníckom dome Sučany.

30.6. - Garden party - ako vždy aj teraz nás na konci školy čaká obľúbená Garden party. Opäť bude plná zaujímavých aktivít a jedla. My sa už nevieme dočkať, a čo ty?

Letooo...

Letné tábory

Tento rok sú tu opäť letné tábory, kde môžeš pomôcť menším komunitám, naučiť sa žiť eco, bio, friendly, no hlavne

načerpať mnoho zážitkov a spoznať kamarátov na celý život. Tak neváhaj a už sa na jeden hlás.

INEX Slovakia - jedna z najznámejších organizácií ponúka širokú ponuku dobrovoľníckych aktivít ako aj vzdelávacích programov. Dobrovoľnícke tábory zahŕňajú európske mestá, ale aj exotické krajiny, či ďaleký Island.

„Ja som na takomto tábore bola minulý rok v Litve a musím povedať, že to bol pre mňa neuveriteľný zážitok. Musela som sa naučiť vychádzať s ľuďmi z rozdielnych krajín, postarať sa sama o seba a konečne som mala možnosť vyskúšať si variť pre celú skupinu. Pracovali sme vždy od rána

do poobedia a do práce sme chodili bicyklami. Môj workcamp bol zameraný na očistenie národného parku na severe Litvy. Tento tábor ma naučil zodpovednosti, samostatnosti a taktiež mi dal do života úžasných ľudí. Nikdy neolutujem, že som sa doň zapojila.“

PATRÍCIA ROVNÁ

Keric - nezisková organizácia z Kysúc, ktorá ponúka široký výber aktivít pre mladých. Môžete sa zapojiť táborov na Slovensku, ako i v zahraničí. Školenia sú rovnako prístupné.

EVS s Mladiinfo alebo ADEL - Vycestuj aj ty do zahraničia s Mladiinfo alebo ADEL a spoznaj svoju vysnívanú krajinu z úplne

iného uhla. EVS sú dobrovoľnícke služby, ktoré ponúkajú mladým ľuďom vycestovať na pár mesiacov do krajiny podľa výberu a pomáhať na medzinárodnej úrovni.

Práca à la študentská brigáda - peniaze mi treba..

Ako každý študent aj ty určite premýšľaš, čo so svojim letom. Mám pre teba super ponuku, ako sa cez leto zabaviť a k tomu si aj zarobiť.

Čekuj pravidelne tieto weby a určite si aj ty nájdeš niečo, čo by si chcel skúsiť.

www.inex.sk

Profesia.sk
Mojapraca.sk
Personnel.sk
Prostaff.sk
Jobfairs.eu

Patrícia Rovná

Festivity, ktoré jednoducho nesmieš zmeškať :

21.-23.6

28.6-1.7

5.-7.7

19.-21.7

3.-4.8

10.-11.8

24.-25.8

Edmania
Open Air

Hip Hop
žije

Pohoda

Cibula
fest

Atmosféra

Grape

Uprising

Ekofest

Topfest

Trident
Open Air

Drienok

www.uprising.sk

www.grape.sk

KATZE UND PFERDE WON'T GET ME ANYWHERE OR HOW NOT TO DO IT

I started to look for a summer job in January. It's April and I have nothing. Now let me guide you through my story of an utter despair.

It all began when I realized, as many of us have from time to time realized, that I indeed have absolutely no money. So logically, I decided I will get myself a proper summer job. No more serving coffee for 2,50 an hour. Nope. I have to go abroad, to the land of fancy people, where everyone eats pizza with a fork while pouring Moët into the toilet as a DIY cleaning hack recommended by Sharon from spinning class.

The first step, of course, was writing my CV, which is rather a hard task if you are indecisive and also have achieved nothing so far. But, you know, I managed that somewhat ok. Yes, it took me a month to finish it and I also deleted everything by accident, but that only happened once. So, I would say a pretty good score so far. The second step was sending an e-mail to a hotel or restaurant that I fancied to work at and that was when things started to get a little out of hand. I had sent 67 e-mails to every country in Europe that a seven-year-old with no knowledge of geography could name: Netherlands, France, Germany, Austria, England and Scotland. Now, let the fun begin.

March 12. Amsterdam responded. Anticipation was dangerously growing. But then, as I was reading, a sense of anger arose and each word has become more and more tangible, until it exploded into

one horrific shriek of discontent: "What on earth is this informal shenanigan? We are no friends, Mirjam! Shape up and write like a lady!!"

I did not respond. I am not working without best regards. Ever. /autorská poznámka: ako tak nato spätne pozerám, mala som odpovedať/.

So I was left waiting.

By the beginning of April, I proceeded to slowly, but surely, lose my sanity. England and Scotland were both playing an apparent game of ignorance, which I didn't really mind for I dislike both of those countries, but the fact that my beloved France is doing the very same thing to me was devastating to say at least.

However, I think I may have found a source of that problem, you know, because I have actually written the email in English, so I figured out that maybe they have actually never received it. That perhaps they have a system that tracks down messages written in that Dieu abandonné language that every tourist orders his French fries in.

"Oh Bonjour, haha sorry, but I didn't order these funny looking potatoes. I wanted French fries, you know, Francaise pomme de Terre, you have that?"

And it is all automatically sent to a specialized company, where they printed them out, put them on a pile and beat them with old pastry while gracefully singing Marseillaise. Then they finish the evening with a glass of Sauvignon blanc

followed by vigorous, but surprisingly elegant cancan number. And it all made sense now, it has to be like that, and if it is so, can I work there, please?

It's the middle of April and a spark of hope appears in a form of a beautifully constructed message from Germany. I wept over that glorious vocabulary. They even finished with best regards. I was 100% convinced I want to work there un-

til my past caught up with me. At the age of eleven, I knew how to speak German perfectly, but now...not so much. Maybe if I impressed them with the knowledge I still have, they could have taken me. So, I've started to write my response... die Schere, das Lineal, der Hund, das Becken, die Schuhe, die Katze, das Pferd....

Lea Luptáková

DIELA, KTORÉ BY MAL KAŽDÝ ŠTUDENT (NE)POVINNE PREČÍTAŤ

Zvyčajne sa povinná literatúra nepovažuje za najpríjemnejšiu časť štúdia na strednej škole, už len preto, že je povinná, no my sme sa vám rozhodli ukázať, že nie každé dielo je nudné a nezaujímavé. Na základe dotazníka vyplneného žiakmi z každého ročníka, ktorý má slovenský jazyk, sme zostavili zoznam tých najobľúbenejších diel z povinnej literatúry.

Prvákov fascinuje ťažký osud

Novela s názvom Na západe nič nové od vojnového veterána E. M. Remarquea v sebe nesie kúsok z každého ľudského pocitu, čo je asi jeden z dôvodov, prečo sa teší vysokej obľúbenosti. Nielen hrdinovia v knihe zažívajú strasti osudu na fronte počas prvej svetovej vojny, ale aj samotná kniha bola vystavená represáliám odvtedy, čo bola napísaná. Fakt, že v nacistickom Nemecku bola masovo pálená nám ukazuje, že táto kniha nesie mnoho krutej pravdy o vojnovom utrpení. V knihe sa objavujú osudy mladých vojakov, ktorí boli vrh-

nutí do víru krutej vojny a ktorí sa po nej už nikdy nevedeli poriadne začleniť do spoločnosti.

Ďalším obľúbencom sa v prvom ročníku stalo dielo Ďapákovci, ktorých príbeh je tiež v inom slova zmysle ťažký. Autorka Božena Slančíková-Timrava týmto dielom kritizuje lenivosť a pridržanie sa starého spôsobu života v nových spoločenských pomeroch. V novele o veľkej rodine žijúcej v dvoch izbách malej chalupy sa objavuje mnoho problémov nielen doby, v ktorej bola napísaná. A preto sa nečudujeme, že bolo vybraté ako jedno z najlepších a najčítanejších.

Dráma pre druhákov

Hamleta asi netreba nejako detailne opisovať. Veď kto by nepoznal príbeh dánskeho princa či slávny monológ začínajúci otázkou „byť či nebyť?“ ? A práve táto Shakespearova dráma sa zaradila medzi najobľúbenejšie diela z druhého ročníka. V piatich dejstvách sa príbeh vyvíja, graduje, prináša nečakané odhalenia, vraždu, samovraždu ale trochu aj

humoru. Taktiež nesie v sebe otázku bez jednoznačnej odpovede – Bol Hamlet naozaj šialený alebo šialeného len hral? – a možno práve preto sa radí medzi najzaujímavejšie diela z hodín slovenského jazyka.

Druhým dielom, ktoré druhákov baví najviac, je Lakomec. Moliére stvoril naozaj vtipné postavy a príbeh, ktorý bude azda navždy aktuálny. Chamtivý Harpagon či intrigantka Frozina sú nezabudnuteľní a v Lakomcovi sa navyše objaví aj nečakané rozuzlenie, vďaka ktorému sa dielo stáva o niečo zaujímavejším a vtipnejším. Zdá sa, že humor je kľúčom k obľúbenosti!

Pohľad do mysle a duše človeka zaujal tretíakov

Je dosť prekvapujúce, že na prvých miestach sa umiestnil román asi s najväčším rozsahom, čo sa povinnej literatúry týka. Hovoríme o sociálno-psychologickom románe Zločin a trest od ruského spisovateľa Fjodora M. Dostojevského, ktorý sa ponára až do samého stredu ľudského vnútra a jeho podstaty. Hlavná postava, chudobný študent Raskolnikov, ktorý

sa na začiatku diela dopustí ohavnej vraždy, nám počas deja ukazuje, aké je žiť s výčitkami, strachom a sklamaním a čo to z človeka nakoniec urobí. Aj napriek dlhým vnútorným monológom však študentov dokázal Zločin a trest osloviť.

Prvá svetová vojna alebo celkovo vojna je niečo, čo nás naplňa smútkom, ale zároveň fascinuje. Azda práve preto sa román Živý bič od Mila Urbana radí medzi obľúbené. Zaoberá sa problematikou dopadu vojny na obyčajných ľudí cez zobrazenie dediny Rážtoky, v ktorej sú ľudia sužovaní vojnou v niekoľkých smeroch. Medzi ne patrí napríklad zmrazenie vojakov, zneužívanie vysokého postavenia, ale aj rekvirácia majetku. Raz darmo, vojenská tematika sa u študentov teší veľkej popularite.

Štvrtáci idú po symbolike

Príbeh Malého princa mnohých sprevádza už od základnej školy a možno práve preto si získal srdcia veľkého počtu študentov. Krása tejto knihy sa však skrýva aj v rozličných pohľadoch, ktoré študenti môžu nadobudnúť pri čítaní. Pre niektorých jednoducho pekný príbeh a pre iných dielo plné hlbokých úvah a myšlienok je navyše sprevádzané roztomilými ilustráciami. Práve toto všetko z Malého princa robí niečo výnimočné.

Holden Caulfield je tínedžer ako mnohí z nás. Niektorí čítajú Kto chytá v žite a súhlasia, iní nezvládajú jeho sťažovanie sa. Medzi žiakmi je však toto dielo suverénne jedno z najobľúbenejších. Či už to sú vtipné poznámky o dospelákoch, hľadanie sa mladého človeka vo svete alebo aj svojský slovník s vulgarizmami... Nám študentom Holden učaroval! Ak plánujete prečítať aspoň jedno povinné čítanie, hlas študentov radí práve tento román!

Tí, ktorí dostali menej hlasov, ale zaslúžili by si viac

Dve diela, ktoré možno nedostali až toľko hlasov, ale zaslúžia si byť spomenuté. Teda aspoň podľa nás, autoriek článku. Medzi obľúbenými dielami jasne prevažovala próza. Pre nás sú však obľúbencami jednoznačne diela poetické. Veľkým objavom z povinnej literatúry bol Charles Baudelaire a zbierka Kvetý zla. Verše francúzskeho básnika nás oslovili omnoho viac ako väčšina prózy. Témy, ktoré načrtával sa dovtedy zdali v básňach cudzie, avšak po

prečítaní Kvetov zla a po rozboroch na hodinách sa náš názor zmenil.

Rovnako nás oslovila aj nadrealistická poézia Rudolfa Fabryho. Možno to bude voľnosťou pri interpretácii alebo zvláštnosťou obrazov, ktoré dokázal v našich hlavách vytvoriť pomocou slov. Alebo to bola hravosť niektorých veršov. Tak či tak, Fabryho poézia sa pre nás zaradila k tomu najlepšiemu z tretieho ročníka.

Kamila Kvasnicová,
Tereza Ďaďová

TÁ NAJVÝZNAMNEJŠIA BROMANCE NAŠEJ ŠKOLY

Vnúdzí poznáš priateľa. Dobrý priateľ je nad zlato. Pravdu si hudme, priatelia budme. Nie je dosť fráz a porekadiel na to, aby vyjadrili to, akú veľkú hodnotu má priateľstvo v našich životoch. Sú to práve tí ľudia, ktorí sú pri nás vždy, keď to potrebujeme, a stávajú sa našou oporou. Sila a dynamika priateľstva medzi pánom učiteľom Ničikom a pánom učiteľom Rumanom je viditeľná aj voľným okom, na hodinách DKU, na ich hudobných vystúpeniach, ale aj len tak, bez príležitosti. Preto sa práve oni dvaja stali hviezdny duo, ktoré mi vysvetlilo, ako také reálne priateľstvo vlastne vyzerá. V mene skupiny odpovedal pán Ničik, menovaný aj ako veľavravný a skúsený „vrváčik“ pre slovenské médiá.

Obidvaja sa už dlhšie poznáte, čo znamená, že o sebe aj veľa viete, a toho by som sa chcela aj najskôr dotknúť. Aké

• **priateľ' -a mn. -ia m.**

•

• **1. kto si s niekým dobre rozumie a žičí mu; kamarát, druh;**

•

• **2. prívrženec, podporovateľ, stúpenec;**

•

• **3. dôverné oslovenie.**

• **(www.juls.savba.sk)**

•.....

vlastnosti máte navzájom spoločné? Aké sú naopak rozličné?

Spoločné – láska k hudbe, študentom, demokracii, radostným veciam tohto sveta, dobromyseľné žartovanie a tiež to, že ani jeden z nás sme neboli bivačovať v dažďovom pralese a tiež že obaja osobne nepoznáme pána Georgea Sorosa. Rozličné – každý máme svoju vlastnú hypotézu, ako bol stvorený svet a kde sa vzal na zemi pedagóg a tiež to, že Jozef je viac hanblivý a ja som viac rozmerný.

Kde sa radi stretávate a čerpáte nové inšpirácie?

Naším spoločným domovom je klub v GBAS, kde sa stretávame každý štvrtok a kde si spolu hráme a spievame. No nepohrdli sme ani iným priestorom – už sme napríklad hrali a spievali aj na lavičke v školskom areáli. A raz sme sa stretli aj v obchode s hudobnými nástrojmi.

Ako dlho trvalo, kým ste sa rozhodli spraviť hudobnú skupinu Nevrlí brotteri? Kto prišiel s tým nápadom? Ste otvorení aj novým členom?

Keď som mal v roku 2014 na GBASe prezentačnú prednášku o šamanoch, slovné vstupy som prekladal pesničkami. Po skončení podujatia prišiel za mnou jeden sympatický usmievavý pán, ktorý vyzeral, akoby práve vystúpil z filmu o Monthy Pythons, a navrhol, že by sme mohli spievať spolu. Bola to legenda sučianskeho gymnázia – Jozef Ruman. On dal aj názov nášmu hudobnému telesu. A otvorení sme - zavše si s nami zaspievajú aj naši kolegovia či študenti, no stále angažmán zatiaľ máme len my dvaja.

Keby ste sa rozhodli spolu niekam vycestovať, kam by ste najpravdepodobnejšie išli?

Zatiaľ sme boli spolu koncertovať najďalej v Sučanoch a v Martine, no myslím si, že by sme sa nebránili pozvaniu do La Scaly, Madison Square Garden či na Maracanu. Záviselo by to od toho, či by nám ponúkli také dobré podmienky ako v Sučanoch a v Martine.

Za tie roky, čo obaja pôsobíte na našej škole, ste si už obaja našli mnoho priateľov, či už medzi kolegami, alebo aj samotnými študentmi. Sú pre vás významné a plánujete ich udržiavať aj mimo školy?

Mám rád ľudí. Je to moja tajná záľuba. S mnohými sa rozprávam, mailujem či facebookujem si s nimi. Najradšej sa s ľuďmi osobne stretávam a rád si zažartujem s nimi. Či už v škole alebo mimo školy. Vzťahy sú jednou z najcennejších vecí, ktorú na svete máme.

A takisto aj bližšie o priateľstve ako takom. V akom veku ste začali nachádzať priateľov na celý život: bolo to už v detstve, na strednej, možno už v práci?

Mojimi priateľmi boli postupne priateľská plodová voda, rodičia, súrod-

ci, širšia rodina, knihy, myšlienky, umenia, kamaráti, spolužiaci na strednej, spirituality, kolegovia, manželka, deti, niektoré zvieratá, niektoré požívatiný či nápoje, prevažne nealkoholické, nedám dopustiť na žinčicu.

Čo pre vás znamená priateľstvo? Dávate ho na úroveň rodiny, práce alebo sa nachádza niekde inde vo vašich hodnotových rebríčkoch?

Láska je to najväčšie svetlo, ktoré môžete zdieľať, aby ste dobre videli seba či svet. Netreba si ju mýliť so zamilovanosťou, to je iné – zamilovanosť vždy skončí a vždy súvisí so sexom, láska nie. A v každom dobrom priateľstve je aj kúsok lásky.

Našli ste niekedy vo svojom živote niekoho, koho by ste bez váhania nazvali „priateľ do dažďa“? Čo si myslíte, že by málo v správnom priateľstve rásť?

Áno. V správnom priateľstve by mala rásť láska. A asi aj tolerancia a schopnosť byť čo najviac slobodný a dopriať túto slobodu aj priateľom.

Na druhej strane, ak si spomeniete na nejaké ťažkosti, čo ste v priateľstvách zažili (zrada, postupné odcudzenie,...) , ako ste sa s nimi vyrovnávali?

Ako niečo, čo nás ma učiť. Ak stretnem v živote utrpenie, vždy sa pýtam, čo ma prišlo naučiť.

Keby ste si mali vybrať hocakú významnú osobnosť (žijúcu aj nežijúcu) s ktorou by ste sa radi porozprávali a chceli sa stať priateľmi, koho by ste si vybrali?

Bol by to Boh, anjeli – ale nie tí padlí, Ježiš, Krišna, šaman Don Miguela Ruiz, Konfucius, Lao-c', Sokrates, pápež František, matka Tereza, Róbert Bezák, António Srholec, Winnetou, Old Shatterhand, Chálil Gibrán, Rábindranáth Thákur, Balú, Malý princ, Pipi Dlhá Pančucha, Jazmínko, moji študenti a kolegovia a ďalší.

Čo si teda myslíte, že je najlepší spôsob, ako sa s niekým spriatelíť?

Byť úprimný a otvorený, zdieľať spoločne prežívanie vnútorného sveta.

Myslíte si, že sú nejaké rozdiely medzi vašim priateľstvom a priateľstvami, ktoré vznikajú medzi nami, študentmi? Máte aj nejaký odkaz o priateľstve, čo by ste chceli posunúť ďalej?

Myslím si, že rozdiely nie sú. Mám tri odkazy: „To najdôležitejšie v živote nie sú veci, ale ľudia.“ „Nikto neprichádza do vášho života náhodou. Každý je priťahovaný tým, čo vyžaruje.“ „Ak chceš niekomu pomôcť, daj mu do ruky kľúč. Ale nechaj ho, aby si odomkol už sám.“ A ešte jeden o výchove od psychológa Ivana Štúra: „Netreba veľmi vychovávať. Stačí dobre žiť. Dieťa sa pridá.“

Spracovala Lucia Magáthová

SLOVAKIA THROUGH AMERICAN'S EYES

Have you ever been wondering what does it feel like to live in another country for some time?

Tessa Tormoen, an exchange student from Wisconsin, USA, knows exactly what it's like! She was sent to experience a whole year here, in Slovakia. Let's be honest, it must have been a bit of a challenge since she came here, adapting to the Slovak education system. I asked her to share some of her thoughts, opinions and impressions she's been collecting since her arrival. Because the grass is always greener on the other side of the fence, naturally, I was trying to compare the education in the US with ours. With the increasing popularity of American culture, I also focused on the cultural aspect of her exchange and got some foreigner's opinions on us, Slovaks. For some it might be a pretty terrifying thought, comparing apples and oranges as some may say, but here's what Tessa had to say about that...

You are an exchange student from the US, so tell me about Rotary Youth Exchange. How did you end up here, in Slovakia?

Well, in my district in the US I had to apply to my school first, the Rotary clubs. Then, when you get accepted to your club you go to some club meetings, you get to know what it's about and you talk to them about who you are. After that, you have to do two applications, one is

10 pages long and the other one is on-line. It's just paragraphs about yourself, pictures and all of this information. The other one is the doctor's appointment, dentist appointment, eye appointments and everything. It's a lot of work. You send the paperwork in and after that it's done. You get a list of all countries which are available and check which ones you want to go to and which ones you don't. I put all European countries on my list. Then, basically, Rotary chooses for you. Personally, I really wanted to go to Norway, but they pick what they think is best for the student. I put that I like to be outside and so that's probably why I was picked here. Because there's a lot of nature in Slovakia.

Did you do any research before you came here?

Yeah, I had to do a lot of it and that's kind of what got me excited, the traditions and the culture. Plus, I heard that you guys love cross-country skiing and that's my favorite sport!

What were your expectations before you came here?

Well, I was first put into Obchodná akadémia and I was really looking forward to how the people are gonna be so nice to me, so excited that I'm a foreign exchange student. Everyone says how easy it is to make friends so I was really pumped. It was not like that at all. It actually made me really sad. I found out that people here can sometimes be really shy. Also, I was expecting a lot more european-like buildings, but some of the buildings here are really run-down. I'm pretty sad about Bratislava, because I heard it used to be really european-like, but they tore all of it down.

You weren't really accepted to your previous school in Slovakia...

Yeah, they were so shy, so few people talked to me. It was really hard to get to know anyone. I have just one good friend from there and that's it.

... but what do you think about GBAS?

Definitely, everyone's more friendly and they are much more talkative, because English here is learnt right away. My

classmates talk to me and everything, but it's really hard for me to bond with people, because, you know, American humour - everything is totally different.

What's different here from your school in the US?

First off, in the US we have a system of credits. You need to have 24 credits to graduate high school. In those 24 credits there must be 4 of English, 3 of Science, 3 of Math, 3 of History, 1 and a half of Gym, half a credit of Health and half of Financial literacy. So you have to take those classes for sure, you can't get out of those. Once you have those classes, you have the rest electives. You can choose every class you take. We have choir, ceramics, band, auto mechanics, engineering, film and photography, creative writing,... we have everything. We also have a bunch of clubs- student council, theatre, sports, ...

What do you think of the school system here?

I don't like it, because it's very forced. Nobody is gonna do good in a subject if they aren't interested in it or they don't like it. You can't force somebody much, no matter what. In the US it's just so much nicer. You can choose what you want and it's really relaxing. Let's say you have a really hard class like math and maybe you don't like math, but you have to take it. But then, afterwards, you have something you love like choir, band, arts, or something like that and you just relax and do what you love. It's really diverse. Also, we have study halls- 45 minute class periods where you do nothing, but work on your homework.

Do you have anything similar to our compulsory reading for our Slovak language classes?

You guys have to read so many books! We read books and we write essays. I write around 20 essays every year, we just read a book for a month or two, we talk about it, we take tests, we look at the symbolism, do homework and so on. Actually, homework is a lot more prominent in the US. It's a lot more of our grade. Everyday at Math class you have to do your homework and get a grade for it. You should get two points for doing your homework and you have to do it, because it adds up a lot. You can't not do it and then take a test.

How long do you have to stay at school daily?

From 8:10 to 3:30 everyday. We have the same classes everyday.

How many people do you have at your school?

Probably around 700, and that's still just a small high school. Big high schools can have over thousands of people, such as New York and places like that.

What are the differences between being a teenager in the US and in Slovakia?

In the US you can drive. That's such a big thing. I drive to school every morning, I drive home every night, I have a job,... It's so much more free there. Maybe also that we have a lot more responsibilities. My parents taught me to kinda do my own stuff, especially now, when I'm almost done with high school, I do my own laundry, make my own food, clean the dishes, and so on. Little things like to take care of the dogs, wash your car, vacuum it, when it's dirty. I have the freedom. If I want to drive and go biking on a trail, go to the lake, ...

Would you like to go abroad for college?

I would rather stay at my own place to study, because I really like the American system. I love it. I wouldn't wanna go and study abroad.

Going to a college in the US?

It's really, really good, but really, really expensive. People usually have bank loans and after you start working, you make money and you pay it back. That's how it is. If I wanna go to my college, given I probably have scholarships due to my academics and going on an exchange and everything, it would still be like 35 000\$ for four years.

What should people prepare for if they're going to an American college?

People are so friendly! In college, definitely, the party life is prominent, what people from Slovakia would have no troubles with (giggles). But you can't be shy. People in America are really out there, really excited and talkative. We're not shy at all. It's really hard to find someone who's not gonna talk to you, you know. People smile at you all the time. You're just walking on a street, you make an eye contact and people just smile at you. But college is hard. It's a lot of work, like mid-terms and all those things. Sometimes it's really overwhelming. You have to care about it, because you pay a lot for it.

Finally, is there anything you're going to miss about Slovakia?

Rezeň! Definitely rezeň. My host mom gave me the recipe. Horalky. Oh, and hiking in High Tatras!

AMERIKA OČAMI SLOVÁKA

Každoročne si vyskúša štúdium v zahraničí mnoho GBAS-ákov. Napríklad v takom Michigane sa momentálne nachádza Lucia Pompurová, ktorá si našla čas priblížiť nám, ako to tam vlastne funguje.

Ahojte, volám sa Lucia Pompurová a pred začiatkom môjho 3. ročníka na GBAS-e som odišla na 10-mesačný študijný pobyt do Ameriky. Momentálne začínam 8. mesiac na strednej škole v Michigane blízko mesta Flint.

Čo bolo pre teba najťažšie pred odchodom?

Okrem balenia sa na celý rok do jedného kufra (2 dni pred odletom), to bol určite odchod od rodiny a lúčenie sa s priateľom na takú dlhú dobu. Predsa len, človek nevie, koľko sa toho môže

za rok zmeniť, preto to bol celkom risk udržiať vzťah na diaľku. Ale musím povedať, že všetko zvládame, aj keď niekedy s menšími výhybkami.

Poznajú ľudia v tvojom okolí Slovensko? Aká býva ich reakcia na vetu "I'm from Slovakia"?

Stretla som sa s tromi skupinami ľudí. Prvú tvoria tí, ktorých rodina emigrovala z bývalého Československa, takže vedeli, o čo ide. Ďalej s tými, čo síce počuli názov Czechoslovakia, no stále si myslia, že existuje. Poslednou skupinou sú tí, čo „nevedeli, nechápali a nepočuli“. Keďže na väčšine stredných škôl v Amerike sa neučí geografia, (podotýkam, že aj po upresnení, že Slovensko je situované v strede Európy) otázka, či máme v krajine kengury alebo zebry, je asi adekvátna.

Ako ťa oslovujú?

Na začiatku, keď nikto moje meno nepoznal, som bola buď Luša, Lusie alebo hocijaká iná podoba. Priezvisko sa ani len nesnažia vysloviť. Teraz ma už každý pozná pod menom Lucy, presne tak, ako sa v angličtine vždy predstavujem.

Stretla si sa s nejakým zaujímavým slangom?

Napríklad, keď idete do reštaurácie a chcete si vziať zvyšok domov, nepovedia take-out, ale normálne box. No najviac ma prekvapilo niečo ako: "Could I have a doggie bag?".

Mladí ľudia tiež často hovoria: "What's up dog?", čo znamená to isté ako "What is up?, What's the matter with you?, What's going on?".

V štáte Michigan sa Coca Cola, Sprite a

podobné nápoje namies-
to soda pomenúvajú ako
"pop".

V čom je ich školský sys- tém odlišný od nášho?

Každá stredná škola je v podstate rovnaká, nie je to ako u nás s 3/4/5- ročnými školami odbornými alebo gymnáziami. Každý deň majú len 6 predmetov, ktoré sú rovnaké počas celého týždňa. Majú 55 minútové hodiny s 5 minútovými prestávkami, nehladiac na obed. Predmety si môžu do istej miery vyberať sami. Nemajú maturity, u nich sa robia každý polrok tzv. semestrálne skúšky z každého predmetu. SAT/ACT, ktoré sa robia v ich 3. ročníku strednej školy (junior year), je pre nich veľká vec, nakoľko výsledky z týchto testov idú na vysoké školy, a tak im vytvorí cestu buď na tie lepšie, alebo horšie. Športy na stredných školách sa berú veľmi, naozaj veľmi vážne. Ale takisto sa aj vysoko oceňujú. Väčšinou sú pod-

porované vládou, tá stavia coaching aj celkový equipment škôl na vysokú úroveň. Tréningy ako také sa konajú každý deň po škole, minimálne 2 hodiny, záleží od druhu športu. V tímoch panuje priateľská a otvorená atmosféra, čo vždy podporuje svojich členov.

Ako tráviš voľný čas?

Počas jesennej sezóny som plávala za Varsity Swimming team. Mnohokrát som zostala po škole, len aby som mohla pracovať na svojich maľbách a projektoch v oblasti umenia. Tiež často chodíme na výlety s mojou host family a trávim čas s kamarátmi.

Na čo bolo najťažšie si zvyknúť?

Jedlo a v mojom prípade závislosť od ostatných.

Nie som človek, čo by niečo nezjedol, no milujem dobré jedlo, ktorého sa mi, bohužiaľ, moc nedostalo. Vždy som bola odchovaná na receptoch starej mamy, tipoch a trikoch ako udržať vitamíny v jedle, no tu ľudia (sami to aj tvrdia) žijú veľmi rýchlo. Preto sú všade naokolo fast-foody a nevaria tak často a takým štýlom ako my. Samozrejme, to sa tiež líši od rodín.

Čo sa týka mojej závislosti od ostatných, keďže som sem išla cez organizáciu, musím dodržiavať určité pravidlá. Môj životný štýl sa veľmi obmedzil, zúžil v rámci možností aktivít a transportu. Doma mám svoju voľnosť a dôveru, no tu, pokiaľ človek nemá auto ako všetci 16-roční, nehrozí, že sa niekam dostane.

Jeden z dôvodov je, že jedinú autobusy, čo sú dôveryhodné a chodia pravidelne, sú tie školské. Taxiky sú považované skôr za nebezpečný spôsob dopravy. Ďalší problém prichádza so vzdialenosťami. Amerika ako taká je rozľahlá krajina, a preto dostať sa niekam "blízko" čo i len autom, môže trvať hodiny

(nie to ešte chôdzou). Pre mňa je stále prekvapujúce, ako 5-členná rodina máva na záhrade 5 áut, ak nie viac. Mimo centra mesta normálne nevidíte chodníky pri cestách, pretože tu sa ľudia často boja prechádzať takými miestami.

Začala si sa tam venovať niečomu novému, našla si nové hobby?

Ako som už spomínala, začala som po niekoľkých rokoch znova plávať. Takisto som sa vrátila k takému môjmu detskému talentu - keďže som sa v 9. ročníku na základnej škole rozhodovala medzi umeleckou školou a gbasom, moje rozhodnutie potlačilo do úzadia to druhé. Nakoľko som mala možnosť vybrať si ako jeden z mojich predmetov v prvom semestri Intro to Art, skúsila som to. Tam som sa opäť začala stretávať s vecami, ktoré som zanedbala. V druhom semestri ma učiteľka posunula do predmetu Studio Art, kde som už mala možnosť sa sústrediť viac na to, čom som chcela robiť ja, stretávať sa s novými médiami a tak sa viac rozvíjať.

Spracovala Simona Koval'ová

DNES AJ O TOM, ŽE KLEBETY SA ŠÍRIA, ŽE HORNÍČEK MILUJE FILMOVÝ KLUB A ŽE ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL SA NIE VŽDY VYPLÁCA

Je to zvláštny pocit, no koniec školského roka klope na dvere a s ním sa pomaly končí aj môj prvý rok ako triedneho učiteľa. Obdobie bolo bohaté na udalosti a keďže som nemal šancu k niektorým sa vyjadriť, dodatočne by som to rád napravil.

22. november

Všetci veľmi dobre vieme, že by sme mali športovať, zdravo sa stravovať, vymeniť výťah za schody, zjesť jedno jablko denne, a dodržiavať podobné, časom a skúsenosťami overené, rady. Zodpovedne môžem vyhlásiť, že dané „prikázania“ rešpektujem vcelku vzorne a že idem príkladom. No zdravý životný štýl sa nie vždy vypláca. Jeden príklad za všetky? Roztrhané nohavice na ceste do školy. To, že jazdievam ráno na stanicu v Žiline bicyklom (celý školský rok v prípade priaznivého počasia, čo v mojom ponímaní zahŕňa každé ráno okrem dní vytrvalého dažďa a hľbokej zimy) nie je žiadne veľké tajomstvo. To, že som na to už aj doplatil všetci nevedia. Aspoň zatiaľ.

S odstupom času nejde o nič dramatické, no povedzme, že diera veľkosti Veľkej Británie, ku ktorej mi pomohlo sedlo bicykla,

nepoteší. A už vôbec nie, keď máte takto stráviť deň a odučiť šesť hodín. Našťastie sa pre mňa našli lezecké nohavice, ktoré som si mohol (do 14:00) požičať a prežiť tak deň bez väčšieho pútania pozornosti. No hádajte, či ma to od jazdenia odradilo...

22. december

Posledný školský deň v roku 2017 ubieha prekvapivo rýchlo. Nielenže sú všetky hodiny skrátené, prestávky sú plné neočakávaných prekvapení. Počas tej

prvej ma príde do kabinetu navštíviť moja trieda. Po obligátnej otázke: „Could you call Mr. Horníček for us?“ sa dočkám prekvapenia – spevu I.C. Venovaného iba mne. A k tomu sladkej odmeny. Čo môžem povedať, triednictvo má aj svoje výhody.

No deň sa ešte len rozbieha. Počas ďalšej prestávky ma čakajú iní návštevníci – členovia „movie klubu“. Filmový krúžok vždy predstavuje úžasnú bodku za štvrtkovým dlhým dňom. Každý týždeň sa stretávame a rozprávame o filmoch a seriáloch. Hoci často meškám a hoci má klub iba šesť oficiálnych členov (vrátane mňa) neexistuje, aby mi táto hodinka nezlepšila náladu. Dievčatám sa vždy podarí „vyhrabať“ film, o ktorom som nepočul a vždy okamžite zabudnem na akýkoľvek stres či nedoriešený problém. A čo je čerešničkou na torte – jeho účastníci sú ochotní diskutovať v angličtine a niet nad ten pocit, keď si niektorá

pozrie film, ktorý som spomínal. No späť k danej prestávke. Všetci členovia klubu mi vyšli na štvrté poschodie zaželať pekné Vianoce a neprišli naprázdno – v balíčku ma čakalo tričko s krátkym, no jasným odkazom: I love movie club. No nemilujte ho. A aj tie Vianoce.

Tých darčiekov, prekvapení a lúčení bolo v ten deň viac a keď sme si všetci odtrpeli trošku rozpačitú vianočnú besiedku, nastal čas povedať prvej časti školského roka 2017/2018 zbohom.

8. január

Ani sme sa nenazdali a 2018 sa prihrnul rýchlosťou svetla. Žiaci (a aj učitelia) si oddýchlí a od 15.1. sa opäť zúčastňovali krúžkov. Okrem toho filmového som zodpovedný za free skilling. Inšpiráciou pre jeho založenie bola kniha Muž, ktorý sa zriekol peňazí a prežil z roku 2010 a jeho myšlienkou je, že každý má nejaký svoj koníček, vlastnosť alebo schopnosť, o ktorú sa môže podeliť s ostatnými.

V prvom semestri sme sa rozbehli a časom postupne prešli na japončinu. Máme fantastického prváka, ktorý sa ochotne zhostil učiteľského žezla a učí nás čo-to aj z tohto (pre niekoho exotického) jazyka.

22. január

Na škole sa rozšírili klebety. Teraz nemám na mysli nepodpísané odkazy a obvinenia, ale starú dobrú ústne sa šíriacu „slovesnosť“. Najhoršie je, že ani my pedagógovia nie sme imúnni, či už ako terče, alebo ako zdroje. Nevie, či mi to slúži ku cti, ale ani ja si občas neodpustím poznámku na novo vytvorený párik, či prinajmenšom mäťucu nálepku na zošite. Úprimne, žiaci nám to

učiteľom vôbec neulahčujú. Všetci dobre vieme, že študenti na škole majú medzi sebou výborné vzťahy (až na výnimky), no niekedy to vyzerá, že majú lásky čas sa u nás oslavuje celoročne. Jemné dotyky, objatia, či ukradnuté chvíľky v miestnosti 4.07 sa stali štandardom. A tak sme častokrát informovaní aj o tom, po čom vôbec netúžime.

19. február

Prváci odišli na dva týždne do Anglicka a v tejto súvislosti sa vyskytla otázka, prečo som nešiel s nimi. Úprimne, ak sa ma na to neopýtalo aspoň 21 ľudí, tak potom neviem. Každému jednému som

sa snažil dať inú odpoveď a v každej jednej sa skrýva kúsok pravdy. No ak mám povedať pravdu, po ich odchode som svoje rozhodnutie trochu aj olutoval. Instagramové príspevky, fotky na stránke školy a pohľadnica doručená na moju domácu adresu ma však utvrdili v tom, že sa za hranicami Slovenska majú dobre aj bez mojej prítomnosti.

Toto bol tretí a zároveň aj záverečný diel môjho denníka triedneho učiteľa. Pevne verím, že aj ďalší rok prinesie veľa zaujímavého a že opäť dostanem šancu vyjadriť sa k veciam z môjho pohľadu.

Karol Horníček

ZÁPAD VERZUS VÝCHOD

Nastal čas, aby sa hocaké dišputy a škriepky z našich lavíc a internátov ukončili, a práve preto sme vytvorili novú rubriku na porovnanie dvoch protipólov, dvoch opozít, ba dokonca dvoch antónym. Začíname tým, ktorý nielenže zasiahol

naše rozhovory pri obede, ale dominuje aj v slovenskej histórii.

Na našej škole sa nachádzajú žiaci z dokopy 43 okresov. Väčšina je z Martina alebo zo Žiliny považovaná za domácich. Realitou však ostáva, že GBAS uvítal aj mnoho „emigrantov“, čiže ľudí, čo už

síce časom zabudli na to, ako chutí domáca strava, no na chuť domova stále nezabúdajú. Stretli sa z každej strany, a to na polceste v Sučanoch, pod bielou vejúcou sa vlajkou, pripravení uhasiť všetky spory a spáliť všetky predsudky.

Iní na povrchu, vnútri ako jeden, zdieľame ten istý eden.

Odkadiaľ si a ako si sa dostal na GBAS?

Z1: Som z Topolčian, no

chodnikkorunamistromov.sk

narodila som sa v Bánovciach nad Bebravou a na GBAS som sa dostala dlhou radou zhôd náhod a môj učiteľ na základnej mi už odmietal poslať prihlášku niekam inam.

Z2: Som zo Skalice a sám neviem, ako som sa dostal na GBAS. Všetko sa to tak nejak zomlelo a ocitol som sa na GBASe, ale inšpiroval som sa rozhodne mojou sestrou, ktorá sa sem dostala pred mnou.

V1: Som zo Spišskej Novej Vsi a školu mi odporučila bývalá absolventka. GBAS som uprednostnila pred nemeckým bilingválnym gymnáziom v Poprade.

V2: Pochádzam z Popradu a na GBAS som sa dostala vďaka mojej vtedajšej najlepšej kamarátke, ktorej brat tu študoval. Na prijímačky sme išli spolu, ale jej to, žiaľ, nevyšlo, čo mi je dodnes ľúto.

Ako dlho ti trvá cesta do Vrútok/Martina a aké

dopravné prostriedky pri tom používaš?

Z1: Zvyčajne idem vlakom, čo je síce najdlhšia možnosť, ale tých celkovo moc nemám. Trvá to približne 4 hodiny a prestupujem trikrát. Autobusom je to ale možné prejsť aj za polovicu toho času. Moja najdlhšia cesta trvala 14 hodín (napadalo veľa snehu, čo na západe neznášame ľahko) a zasekla som sa v Trenčíne. Môj najkratší rekord je za hodinu a pol v aute môjho otca.

Z2: Cestujem obyčajne autom s rodičmi do Trnavy odkiaľ idem rýchlikom do Vrútok, čo trvá spolu asi 4 hodiny. No keď sa naskytne príležitosť prázdnin alebo hocikákeho voľného dňa, cestujem vlakom priamo zo Skalice, ale je to o vyše hodinu dlhšie a musím dvakrát prestupovať, takže je to vážne možné len cez prázdniny.

V1: Cesta mi trvá tak dve hodiny, pokiaľ nemešká vlak, ktorým chodím aj s našou

<https://hiking.sk>

východoslovenskou crew.

V2: Cestujem len vlakom, čo zvyčajne trvá hodinu a pol. Mám veľké šťastie, lebo niektorí spolužiaci cestujú dvakrát dlhšie, aj keď je ich cesta o 40 kilometrov kratšia.

Koľkokrát za svoj život ste navštívili východ/západ?

Z1: Asi 3-4 krát som navštívila Poprad, lebo tam mám rodinu, a taktiež som raz bola v Košiciach.

Z2: Východ som navštívil len raz. Boli sme v Košiciach a veľmi sa mi tam páčilo.

V1: Na západ chodím často, závisí to síce od obdobia, ale určite aspoň tak raz za dva mesiace.

V2: Veľký zlomok mojej rodiny býva práve na západe, napríklad v Zlatých Moravciach alebo v Pezinku, preto sa tu ocitám pravidelne. Je to vtipné, niekedy sa necítim ako ozajstný východniar, ale tiež ani ako západniar. Asi som si to podvedome vypriemerovala, a preto išla na školu do Sučian.

Čo ti prvé napadne, keď sa spomenie východ a západ Slovenska?

Z1: Rozdielne národy, ktoré toho majú avšak stále veľa

spoločného.

Z2: Odlišné nárečia a spôsob života. Vždy však rovnako dobrí ľudia.

V1: GBAS. Kamaráti z celého Slovenska.

V2: Cesta vlakom a moje domýšľanie si,

<http://zaujímavosti.net>

odkiaľ a kam putujú moji spolucestujúci.

Čo sa ti najviac páči na tvojej strane Slovenska?

Z1: V mojom regióne nie sú skoro žiadne hory. Len rozsiahle polia s bažantmi. Pohľad na bažanty ma upokojuje viac ako vysoké kopce. Tie mi len pripomínajú, ako nemám rada túry.

Z2: Na západe sa mi páči uvoľnenosť a pokoj v mestách. Páčia sa mi tiež prírodné a historické pamiatky.

V1: Ľudia – ešte som nikde nevidela tak otvorených ľudí ako na východe. A páči sa mi, že keď zatahujem, nikto to nepočuje. Vtedy viem, že som doma.

<https://www.travelguide.sk>

V2: Na východe pozná každý každého, ľudia si sú blízki, aj keď sa nikdy predtým nevideli, a to je podľa mňa výnimočné. No a keby sa Liptov rátal ako moja strana Slovenska, povedala by som, že príroda.

<https://style.hnonline.sk>

Lutuješ niekedy, že nežiješ na tej strane druhej?

Z1: Nie. Ľutujem, že som sa nenarodila viac na západe, lebo v mnohých ohľadoch by to bolo praktickejšie, ako napríklad pri cestovaní.

Z2: Nie, neľutujem. Tam, kde žijem, sa mi veľmi páči a som hrdý, že odtiaľ pochádzam.

V1: Nie, nikdy, vždy som bola spokojná a pyšná východniarka.

V2: Neľutujem. Nevieť si predstaviť bývať niekde inde. I keď to by som hovorila, aj keby som sa narodila niekde v Šamoríne.

<http://www.bajecnavareska.sk>

Bol si niekedy v situácii, kedy ti tvoj spolužiak nerozumel nejaké slovo, pojem?

Z1: Skoro každý deň. Od točkovice, cez fíjók až po šporheltníky a hingale.

Z2: Nespomínam si, že by sa to niekedy stalo, no stáva sa, že sa ľudia pozastavia nad tým, ako som danú vec pomenoval. Význam porozumejú, ale zasmejú sa na tom.

V1: Párkrát, napríklad slovo kylávý. Celkom si užívam tieto jazykové okienka, poriadne sa zasmejeme.

V2: Mne konkrétne sa to zatiaľ nestalo, ale viackrát som sa ocitla v diskusii, kde sa rozoberali slová ako denko, šróbik alebo parazol.

Hovoríš nárečím?

Z1: Áno, aj keď v škole sa snažím držať na uzde. Podčiarkujem to, že sa snažím. Moje nárečie môže byť označené ako kombinácia piešťanského (čítaj

piešťanského) a hlohovského, lebo topolčianske nárečie oficiálne neexistuje (ale máme vlastný slovník).

Z2: Nárečím hovorím len medzi spolužiakmi a ľuďmi, ktorých poznám, no na hodinách a s učiteľmi rozprávam spisovne.

V1: Moji rodičia sú slovenčinári. U nás sa nikdy nerozprávalo nárečím, práve naopak. Keď som však prišla na GBAS, uvidela som, aký k tomu majú ľudia vzťah, a myslím, že si k nášmu nárečiu

pomaly budujem vzťah aj ja.

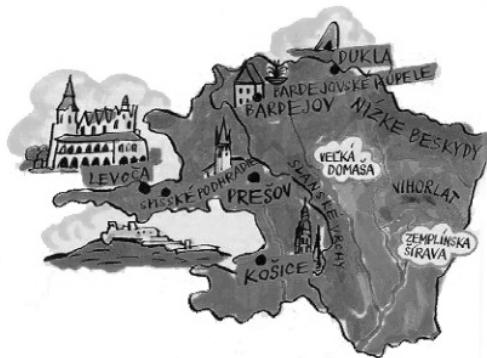
V2: Keď som bola mladšia možno áno, teraz vôbec. Dennodenne počúvam rôzne nárečia, ale nemám pocit, že sa na mňa niektoré nalepilo.

Máš medzi nárečiami svojho favorita?

Z1: Keď očujem ako niekto ríka po záhorácky, tak padám do kolen a šicko ostatné musí ícť het. A ešte to moje. Lep-

<http://whhttp://fotografovanie.info>

<https://czech-and-slovak-otaku.webnode.cz>

še nářečá na Slovensku ani nejsú. O to viac ma mrzí, keď si môj rodák a krajan Ľudovít Štúr vybral Liptov ako vzor pre budúci spisovný jazyk.

Z2: Rozhodne záhoráčtinu, ktorou aj rozprávam.

V1: Mäkké turčianske, spišské alebo šarišské sa veľmi dobre počúvajú, tie sa mi páčia asi najviac.

V2: Áno, oravské, to je fakt cute. Spišské nárečie mi nikdy neimponovalo.

Paradajka alebo rajčína?

Z1: Hešteg tím rajčína.

Z2: Rajčína.

V1: Paradajka. Samozrejme, že paradajka.

V2: Jedine paradajka.

Cítil si niekedy na škole diskrimináciu/neprávosť/nepochopenie vďaka tomu, odkiaľ pochádzaš?

Z1: Občas, keď rozprávam o veciach, čo sa dejú v mojom okolí, ľudia nevedia, čo presne mám na mysli. To chápem.

Nechápem ale, ak ani nevedia približne povedať, kde sa moje mesto nachádza. Nič im ale nezalievam, moja mama nedávno umiestnila Brezno pri Dubnicu nad Váhom. Inak nie, nič vážne.

Z2: Nič z tohto som nikdy nepocitoval. Samozrejme si z toho s priateľmi občas robíme srandu, no vždy to beriem s rezervou.

V1: Skôr nie, myslím si, že GBAS je dosť multikultúrny, takže sa navzájom rešpektujeme. A je sranda zdieľať rôzne zvyky, ktoré sú typické pre rôzne regióny. V2: Naša škola je plná ústretových, uvedomelých ľudí, z ktorých každý si zo svojho domova priniesol niečo iné. Myslím si, že nepochopenie alebo neférové zaobchádzanie je na GBASe viacmenej raritou.

Gabriela Chlebcová
Lucia Magáthová

ROZHOVORY NIELEN O POČASÍ

Po chodbách GBASu sa denne potulujú stovky ľudí. Niektorých poznáš už roky, pár z nich zas stretávaš, no nikdy sa im neprihovoriš, iných si zas nikdy predtým ani nevidel. V rubrike Ešte som nebol v Karise ti ponúkame možnosť bližšie spoznať tých pár neznámych tvári, ktoré stretávaš na chodbách našej školy. V tomto čísle sme vyspovedali človeka, o ktorom si už asi počul, možno si ho už dokonca aj videl, pretože je ho veľmi ťažké prehliadnuť. Andrej Jurga, hoci je u nás iba necelé dva roky, nám má toho určite veľa čo povedať! Ktovie, možno si dokonca odnesieš aj nejakú tú múdrosť do života.

Prečo si myslíš, že si ešte nebol v Karise?

Asi som doteraz nemal čím prispieť. (úsmev)

Mal si niekedy v živote pocit, že niečím vybočuješ z davu? Ak áno, tak čím?

Áno, mal. Tí, ktorí ma trochu poznajú, vedia, že som veriaci muž. Nie preto, lebo moja starká chcela, ani preto, lebo moja rodina je (lebo nie je). Bolo to moje osobné rozhodnutie z presvedčenia, a preto som vždy svoje rozhodnutie bral vážne. To rozhodnutie do obrovskej miery malo a stále má vplyv na to, aký som, ako premýšlam, čo robím, čo mi robí radosť, na čom sa smejem, na čom

sa nesmejem a keď sa človeku takáto zmena udeje počas toho, ako je na hokejovej škole zavretý v triede s dvadsiatimi 14-ročnými chalanmi, s ktorými plieskajú hormóny, pocíti veľmi jasne, keď niečím vyčnieva. Číže to vybočenie z radu by stručne asi bolo to, kto som a ako premýšlam. Z hokejovej mám inak veľa príhod, ale tu na to asi nie je priestor.

Je niečo, čo by mal o tebe človek vedieť skôr, ako sa s tebou začne rozprávať?

Asi to, že sa rád rozprávam aj o niečom inom ako o počasí. Ak to je možné, tak nerád zostávam len na povrchu rozhovorov, vzťahov, myšlienok... A tiež to, že aj keď na prvý pohľad môžem pôsobiť nahnevane (thanks to my resting face) a odmerane, tak v skutočnosti som veľmi otvorený človek.

Ktoré tri slová ťa najlepšie vystihujú?

Ak by to mali byť prídavné mená a je to myslené osobnostne, tak by to asi bolo

úprimný, hlbavý a všímavý. Ale to sa treba spýtať skôr ľudí, ktorí ma dobre poznajú. Predsa len nie vždy to, čo sa deje vo vnútri, je aj to, čo iní vnímajú.

Čím si podľa teba zaujímavý pre druhých

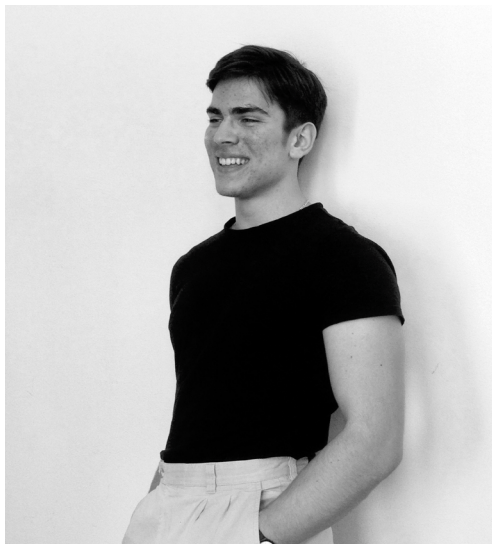
ľudí? Čo si naopak na druhých všímaš ty?

Myslím si, že zaujímavosť človeka vzniká kombináciou viacerých vecí. Napríklad kombinácia osobnosti, premýšľania, vzhľadu, správania, minulosti, aktivít, charizmy... Ak ma teda niekto vníma ako zaujímavého, bude to podľa mňa nejaká kombinácia týchto vecí. Ťažko sa mi ale vypichuje jedna. U mňa by to mohla byť kombinácia charizmy a premýšľania. Ja osobne si na ľuďoch najviac všímam ich správanie. Snažím sa im porozumieť, hľadať dôvody za ich, na prvý pohľad, banálnymi reakciami.

Máš nejaký skrytý talent?

Viem variť. A tiež mám schopnosť dostať sa do dvoch článkov v jednom vydaní Karisu. (úsmev)

Je niečo, čo si sa vždy chcel naučiť?

Čítať rýchlejšie, bez straty chápania textu.

Odkáž, prosím, čitateľom niečo užitočné do života.

Môžem ponúknuť dve mottá, ktoré ma sprevádzajú životom.

1. Tí však, čo očakávajú Hospodina, dostávajú novú silu, ako orly dostávajú krídla, budú utekať a neustanú, pôjdu a nevyčerpajú sa. (Izaiáš 40:31)

2. Discipline equals freedom. - Jocko Willink

Spracovala Monika Sereková

10 SPÔSOBOV AKO AJ JA PROKRASTINUJEM A AKO TO LIEČIŤ BEZ POMOCI LEKÁRNIKA

Raz na to doplatím. Ja to nielen že cítim, ale ja to aj viem. Už je to čierne na bielom. V mojom dvanásť stranovom to-do liste, ktorý je plnší ako „motorák“ na trase Vrútky – Horná Štubňa piatok poobede. Tam sa na mňa tlačia davy cudzincov, tu na mňa tlačí čas a ako vieme, tlak v kvapaline, ktorý vznikne pôsobením vonkajšej sily na povrch kvapaliny v uzavretej nádobe, je v každom mieste kvapaliny rovnaký. Aj ja som stále rovnaká. Rovnaké (zlo)zvyky, ktoré má prinútili písať práve o nich. Znie to veľmi produktívne, no netreba zabúdať, že už je po deadline a ja nie som ani Doctor Who a ani Perinbaba, aby som vedela svoje omyly znova napraviť. Použité výhovorky zahŕňajú: nekopla ma múza alebo musím si niečo naštudovať predtým, ako sa pustím do samot-

ného písania. Tento problém sa v našich gbasáckych kruhoch vyskytuje často, a preto použijem slová jedného neznámeho fitness trénera z pokecu – nekecať a makať!

Pri sociálnych sieťach, možno ešte viac aktuálnych ako je pokec, by som ešte ostala, lebo popravde, nie je nič lepšie ako presedieť hodiny scrollovaním instagramu alebo facebooku, keď vás na ďalší deň čaká test. O to lepšie, ak ich je viac ako jeden. Zdravím kompilácie videí s deťmi, vítam aj čítanie cez tisícky komentárov pod statusmi. Strávim s vami svoju mladosť. Nezomriem síce mladá a krásna ako Marilyn, ale zomriem aspoň s tým veľkodušným citátom pri fotke Aničky z 3.A, s ktorou sa síce už roky ne-
bavím, ale bola by som schopná spísať jej biografiu, a keď nie tú, tak aspoň beletrizovaný životopis. Jediným liekom

na túto chorobu je len všetky sociálne siete ihneď a bez odkladu vypnúť. Vždy sa však opýtam: Čo ak ma bude niekto zháňať?

Takému človeku by som priala veľa šťastia, pokiaľ by som práve bola na youtube. Krásou odporúčaných videí je to, že od videí o teórii relativity sa viem rýchlosťou svetla presunúť na Beyoncin vokálny rozsah alebo na návody, ako uvariť vajce pri teplote

why-am-i-always-tired.org

63,5 stupňa. To ma donúti vystupňovať to až na video-záznamy iných ľudí, ako sa učia. Zjavne to vedia lepšie ako ja. Dokáže ma to naplniť chuťou do učenia... pokiaľ to video však neskončí. Ak sa to stáva aj vám, odporúčam videá Doktora Philla alebo Históriu k-popu vymeniť za playlist klasickej hudby. Tá vám s učením rada pomôže.

Jedine, že by vám v ceste stálo niečo iné. Niečo oveľa väčšie. Niečo, čo neviete tak ľahko zastaviť. Tým niečím je spánok. A to nielen taký hocijaký. Zaspať na oknách vlaku počas bieleho dňa už nie je raritou, ale dokonca sa to stalo mojou najobľúbenejšou činnosťou. Zaspať pri readingu na hodine alebo čítaní knihy doma je ale železnou košelou, ktorej sa chcem zbaviť. Jedine, že by som ju ešte naozaj využila pri štúdiu literatúry na univerzite, no o tom silno pochybujem.

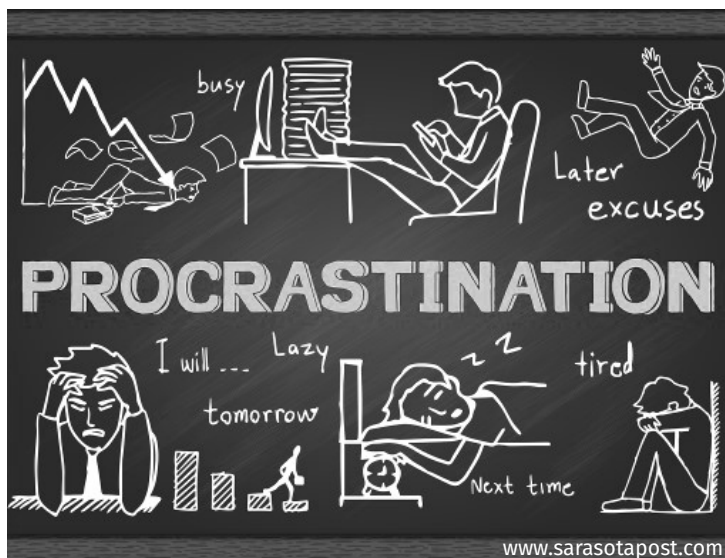
O mojich iných schopnostiach však nepochybujem. Patrí k nim všetko nechávať na poslednú chvíľu, veľa si namýšľať, spievať ako diva, dramatizovať ako Shakespeare a organizovať. Dôkazom

toho je aj môj detailný zoznam vecí, ktoré musím urobiť. Nechýba tam vôľa, no zmizla tam cesta. Na cesty sa sťažujú už snáď všetci. Nachádzali sa v kampani každého nádejného župana minulý rok. Mňa tým neokúzlili. Nevieť šoférovať. Vidím budúcnosť v graféne, ak tade vedie cesta. V aute sa nespí až tak dobre a už nie som ani poistená. Nesmiem čeliť takému riziku. Keby sa mi niečo stalo, kto by mi ukladal knihy na poličke? Je to moja pýcha, moja polička. Je to jediné miesto v byte, ktoré si môžem usporiadať, ako chcem. Vždy ma k nej cesta zavedie.

Zavádzať som vás nechcela, no odbočovať od povinností je predsa také ľahké. Ľahšie ako dýchať, aj keď, popravde, dýchať s toľkými alergiami, ako mám ja, je veľmi ťažké. Mám síce len jednu, ale prežívam ju veľmi ťažko. O to ťažšie, keď som profesionálny hypochonder amatér. Keď je to ťažké, nerobím nič. Ani keď som chorá. Je to jedna z tých výhovoriek, ktoré vám možno môžu prejsť. Hoci na našej škole možno aj nie. Vtedy radím

predsa len toho lekárnika navštíviť a neodkladať to na neskor. Aj keď je to proti vašej náture.

Inak by ste dopadli ako ja. Neodpísala som na jeden email už pol roka práve preto, že som to zo dňa na deň odkladala. Písanie emailov sa stalo mojou najväčšou fóbiou. Nielen emailov, ale aj faxov. Aj moje narodenie sa odložilo na zlé storočie! Keď budem

veľká, zoženiem si na to sekretárku. Keď už budem pri tom, zoženiem si aj osobného šoféra a poisťoväka, nech sa zo mňa môže stať ústredná postava pri novom vydaní Gossip Girl, ktoré už, žiaľ, nebude. Žiaľím ešte aj nad knihami z Amazonu, ktoré mi neprišli už rok, no „nemám čas“ sa o tom niekomu sťažovať. Tak sa postažujem aspoň vám, mojím obľúbeným čitateľom. Čas samotný je však mojím nepriateľom.

Ja si s ním dohodnem stretnutie nasledovne: „Začneme sa učiť o celej,“ ale keďže stále meškám a prídem až o minútu neskôr, on znova odíde preč. Nemôžem sa učiť o 15:01. Nemôžem sa učiť pred večerou na internáte. Nemôžem sa učiť piatok a nemôžem sa učiť v sobotu. To je nonsens, teda z francúzštiny, nemá to zmysel.

Čo ale má zmysel sú nočné rozhovory s mojou mamou alebo spolubývajúcimi. Dokážem ich naučiť baletné choreografie, vysvetliť existenciu vesmíru aj zaspievať Vyznanie od Mariky Gombitovej bez použitia slova „potom“. Sčasti preto, lebo také slovo v Marikiných textoch ani nie je, a sčasti preto, že v tej chvíli na to slovo zabudnem. Kiežby to bolo také ľahké s úlohami z matematiky alebo s čítaním Domu v stráni.

To mi vždy pripomenie - stránim sa ticha. Ticho ma ubíja rovnako ako môj zvyk vždy pri jedle pozerať nejaký seriál. Pokiaľ je seriál krátky, pustím si ďalší.

Pokiaľ je môjho jedla menej, pôjdem aj na dupľu. Stal sa z toho začarovaný kruh, takzvaný 2 krát polomer krát π . Skoro ako v tom horore Kruh. Ten som síce nevidela, lebo filmy tak často nepozerám. Môj žalúdok by nezniesol toto zaťaženie.

Život je ťažký rovnako ako napísať dobrú glosu. V časti o mojom problematickom spánku som zaspala až dvakrát. Presne toľko banánov som zjedla aj počas samotného písania. Pozrela som si tri časti seriálu a zopár videí na youtube, porozprávala sa s mamou o škandáloch vo svete, naučila som sa znova Pascalov zákon a neodpísala na 5 správ na facebooku. Prečo to vlastne robím? Mám predsa ešte čas. Spravím to neskôr a neskôr a neskôr... donekonečna a ešte ďalej.

P.S.: túto glosu venujem mojím knihám z Amazonu, ktoré už nikdy neuvidím.

Spracovala Lucia Magáthová

SLOVENSKÝ INDIE ROCK PODA WIKIPÉDIE A KANAĎANIA ASI MAJÚ NIEČO DO SEBA

Cesta k našej hudobnej srdcovke vie byť niekedy kľukatá, inokedy nám tá pravá pieseň jednoducho spadne priamo do náručia. Niektorí z vás možno len radi rozširujete svoje hudobné obzory, a tak náruživô prehľadávate kadejaké playlisty. Nech už je vaša cesta k hudbe akákoľvek, všetci máme spoločné to, že naše hudobné objavy vždy zahŕňame bezhraničnou láskou. To platí aj o našich dvoch hudobných milovníčkach, ktoré sa s nami o tie svoje srdcovky rozhodli podeliť.

Mária Bollová

▶ Calvin Harris & Dua Lipa - One Kiss

Táto pesnička nie je práve hudobný skvost, čo sa týka textu, ale aj napriek tomu si vybojovala miesto v mojom playliste. Musím sa priznať, že je mojou momentálnou srdcovkou, pretože ten summer vibe je neskutočný! Dokonale ma navnadila svojou chytľavou house melódiou a vždy, keď ju počúvam, nedokážem si odpustiť nejaký ten tanček. Ak si ju ešte nepočul, tak nezúfaj. Určite ju budú hrať v rádiu minimálne celé leto.

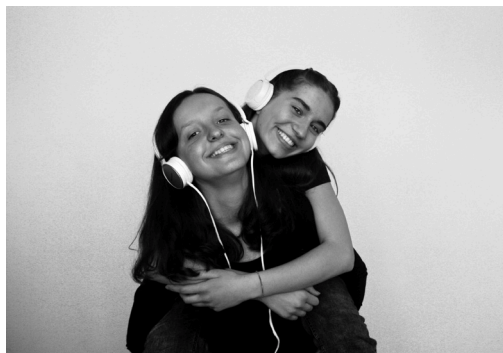
▶ The Weeknd - Call Out My Name

Trošku melancholická, ale predsa len

si získala moju pozornosť., to je nová pesnička z albumu „My Dear Melancholy“. Aj keď neobľubujem pesničky tohto typu, The Weeknd je u mňa výnimkou. Anjelský hlas, R&B hudba a zaujímavý príbeh - tým si ma kanadský spevák získal. Ani táto pesnička nesklamala a aj napriek svojmu pochmúrnemu charakteru si vždy nájde cestu do môjho playlistu, rovnako ako aj mnoho iných pesničiek od neho.

▶ Protoje ft. Ky-Mani Marley - Rasta Love

Toto je môj jednoznačný favorit, čo sa týka reggae. Nemôžem povedať, že reggae hudbu počúvam často (skoro vôbec), ale keď máš zopár dredatých kamošov, tak sa tomu skrátka nevyhneš. Pomalá, pohodová, s veľmi príjemným beatom. Je to presne ten typ pesničky, ktorý nemôžeš pustiť z hlavy a prenasleduje ťa deň čo deň.

Natália Hilbrychtová

▶ Fresh Out Of The Bus - Nova

Keď som objavila slovenskú hudobnú skupinu, ktorá sa venuje indie rocku, zo začiatku som bola veľmi skeptická. Predsa len, populárna hudba robí celému národnému hudobnému priemyslu zlé meno. Predsudky boli však hodené za hlavu, keďže Spotify som dokázala vypnúť až po tom, čo som si vypočula kompletnú tvorbu týchto ihiel v kope sena. Dvakrát. K jednej som sa neustále vracala, čakajúc, že tam objavím niečo zázračné. Že raz bude znieť inak. Možno až vtedy, keď budem stáť pod pódium. Každopádne, moja vďaka patrí človeku, ktorý ich nahodil do Wikipédie ako slovenskú indie rock skupinu. A človeku, ktorý nevie, čo to indie rock je (pozdravujem, si moja šťastná náhoda).

▶ Joy Division - Disorder

Tento zázrak vznikol zrážkou testu z dejepisu, Spotify, Microsoft Solitaire a toho, že objavovanie novej hudby ma prekvapivo začalo baviť. Prokrastinácia ma dovedla až k nihilistickému playlistu a rovnakej otupenosti, o akej som potom nasledujúcu hodinu počúvala zas a znova. Test sa konal o týždeň neskôr, Solitaire aj tak nemám rada a zase počúvam maximálne desať pesničiek dookola z celého zoznamu. Táto konkrétna pre mňa signalizuje, že mám vystrčiť hlavu z okna vlaku a riešiť deň, bez ohľadu na to, či je trištvrte na osem ráno alebo pol štvrtej poobede.

▶ Keaton Henson - The Pugilist

Nikdy som nechápala, prečo niekto označuje určitý štýl hudby za depresívny. Ak máte presvedčivé argumenty, zastavte si ma na chodbe a rada si ich vypočujem. Hneď potom vám pravdepodobne strčím slúchadlá do uší a pustím toto. Ak mi ešte stále budete odporovať, pustím vám to znova a znova a ešte raz. Jasné, je to pomalé a má to smutný text. Zároveň tam ale môžete nájsť aj určitý druh spovede. Nejaký zlomový bod, v ktorom zo seba autor vypustil všetku špinu a uvoľnil priestor úspechu. Žartujem. Proste sa mi páči tá vaša onálepkovaná depresívna hudba. Niektoré slová jednoducho potrebujú byť vypustené na to, aby ich človek bral vážne, a táto pesnička je jedno veľké slovo.

Spracovala Monika Sereková

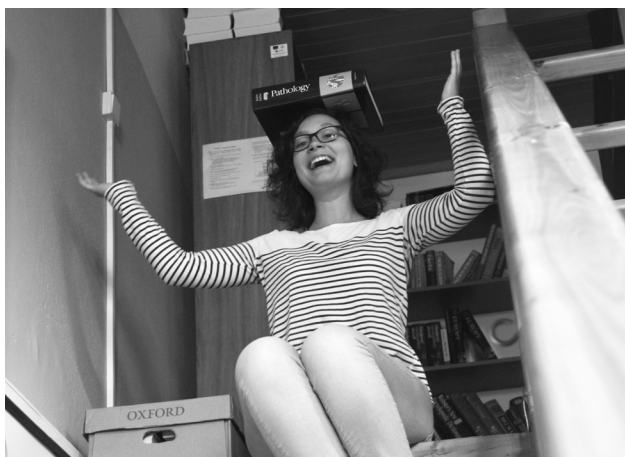
A STUDENT'S GUIDE TO THE LIBRARY

It is a truth universally acknowledged, that an unoccupied person in possession of an astounding intellect, must be in want of a good book. Where better find a book than in a library? And what is a better location for a library than being in the same building where you spend half of your adolescent lives (not the intoxicating-liquor-selling one, of course)? Yes, I'm talking about our beloved school and its amazing book case. I think we can all agree that there is no place like a library. You come there, into this peaceful atmosphere of eloquent silence, walk through the aisles between the tall bookshelves and follow the spines of the books with your eyes. Sometimes you don't know the titles and choosing a book is like a box of chocolate. You never know what you're gonna get. But that's the beauty of it. Our library is a bit smaller with a floor which produces a squeak every time you take another step, but it creates this unique irreplaceable feeling you won't

get anywhere else. You might have noticed that it was working on a limited basis for some time, but this year we were able to make it accessible to students once again with the help of prefects. In case you haven't yet wandered through its aisles, old sport, I recommend you to do so. So, firstly, you'll have to get to the fourth floor. That shouldn't be hard, maybe your heart would beat a bit faster and you might find yourself short of breath, but a little exercise never harmed anybody. Next, you have to get into the club. This is the part where it gets a bit tougher. I wrote 'a bit' because this is also something that has been taken care of. If it escaped your notice, the club is now open for students at certain times throughout the week. You can find the timetable on the club door and it shouldn't be a problem to get inside in the prescribed hours when there is a supervision in the form of a teacher or a prefect. The first rule of the club is you talk about the club, so take your friends

and come spend some quality time on the sofas and make yourself some tea in the kitchen. We're all glad here to welcome new comers.

Once you're in, you have to look for a specific person to access the library. For now it's me, but there is a possibility that in the future more people will be in charge of the books. I am in the club every morning in the zero lesson, but if it is not a convenient

time for you feel free to message me and I'll escort you to the library during one of the breaks.

When you walk onto the pseudo second level in the club a whole little universe opens up in front of you. On your left hand there are English textbooks, CAE, TOEFL, IELTS and CPE exam preparation materials. Below those there is a lovely selection of Slovak compulsory reading. On your right hand there are books from all periods of history. If you look in front of you, there is a shelf which goes along the entire back wall. Here you can find all the subject books, maths, civics, economics, arts, physics, chemistry and biology (even a huge book on pathology, should you be interested). In the middle

you find geography on one side and Slovak literature on the other. Still, the aisle on the very right is my favourite. English literature. Glorious.

You can borrow whichever of these books just by telling me your name and waiting till I enter your details into the database. Admit it, this is an offer you can't refuse.

Now that you know where to go and how to find us, the rest is up to you. You can browse through the books, choose the ones you like and you'll only have one thing to consider: to take or not to take? Oh, and of course you can't forget that Big Sister (understand: me) is watching you, so don't do anything you wouldn't do to your own books.

I'm looking forward to seeing you and talking about books.

May the words be ever in your favour.

Spracovala Adela Dujsíková

SLOBODA, ROVNOSŤ, GBAS

Či si prvák a či piatak, udalosti dní pred jarných prázdnin ti nie sú neznáme. Upozorňovali nás na ne sociálne siete, naši spolužiaci a táto téma nebola odignorovaná ani v záchodových kabínkach. To dôležité však je, že tieto udalosti popudili školských prefektov a Žiacku školskú radu k tomu, aby nielen zozbierala všetky naše otázky, ale ich aj vedeniu predostrela. Naše hlasy odignorované nezostali a my vám teraz ponúkané výber niektorých odpovedí pani zástupkyne Bošanskej a pani zástupkyne Lojdovej (celé znenie Žiadosti o odpovede na otázky týkajúce sa diskutovaných problémov školy je prístupné na nástenke na treťom poschodí).

Prvé otázky sú smerované na ZRPŠ a Študijný fond, dve organizácie operujúce na pôde našej školy a odvolávajú sa na pochybovanie niektorých študentov o ich kompetentnosti a transparentnosti.

MÁ ŽIAK PRÁVO ZÚČASTNIŤ SA ZASADNUTIA VÝBORU ZRPŠ?

Prečo stále nemáme altánok?

Táto otázka pravdepodobne vychádza z návrhu rozpočtu ZRPŠ na školský rok 2013-2014, v ktorom v časti 10 Roz-

voj školy bolo navrhnuté „prefinancovanie udržiavania zelene a dobudovanie záhradnej architektúry (altánok, studňa, chodníky, ...)“. Plánovaná suma 5000,-€ sa vyčerpala vo výške 3519,-€ na studňu a zeleň v záhrade školy. Altánok sa nevybudoval, nakoľko by došlo k prečerpaniu uvedenej položky a rodičia na svojom zasadnutí rozhodli, že altánok v danom školskom roku sa nevybudoje. V školskom roku 2014-2015 bolo opätovne zaradené do návrhu rozpočtu ZRPŠ „udržiavanie zelene a dobudovanie záhradnej architektúry (altánok, studňa, chodníky, ...)“ vo výške 5000,-€. Z uvedenej sumy sa vyčerpalo 3969,-€ na vybudovanie chodníkov v záhrade a zeleň (kríky, stromčeky...). Altánok sa nevybudoval z dôvodu nedostatku financií.

Má žiak právo zúčastniť sa zasadnutia výboru ZRPŠ?

Žiak má právo požiadať o možnosť zúčastniť sa časti zasadnutia v prípade predloženia konkrétneho návrhu na prerokovanie členmi CV ZRPŠ a so súhlasom členov CV ZRPŠ.

Prečo niektorí učitelia vytvárajú testy aj z informácií z kníh, ktoré majú k dispozícii len členovia ZRPŠ? Nemali by mať vo vyučovacom procese všetci rovnaké podmienky?

Učitelia tvoria testové otázky na hod-

notenie a klasifikáciu z obsahu prebratého učiva a využívajú na tvorbu úloh

aj učebnice, literatúru a iné dostupné zdroje s uvedeným obsahom. Žiaci, ktorí sa zúčastňujú vyučovacích hodín jednotlivých predmetov, majú vytvorené rovnaké podmienky. O podmienkach vzdelávania, používaných učebniciach boli rodičia informovaní pri zápise a stretnutí prijatých uchádzačov a ich rodičov v máji, príp. júni v školskom roku predchádzajúcom ich nástupu do BGMH.

Čo je Študijný fond a kto ho spravuje?

Študijný fond je nezisková organizácia zaevidovaná v registri neziskových organizácií od 15.1.2003. Zakladateľom ŠF, n. o. je Združenie rodičov a priateľov školy pri Bilingválnom anglicko – slovenskom gymnáziu v Sučanoch. Spravuje ho 3-členná správna rada a vedie riaditeľ Študijného fondu (bezodplatne).

Existuje Študijný fond aj tento školský rok?

Áno, existuje ŠF, n. o. aj tento rok. V mesiacoch január a február organizoval program Pretestovanie.

"OBŤAŽOVANIE JE VÁŽNE OBVINENIE, V TOM PRÍPADE JE POTREBNÉ OBRÁTIŤ SA NA RIADITEĽA ŠKOLY A PRÍSLUŠNÉ ORGÁNY ČINNÉ V TRESTNOM KONANÍ."

Tie ďalšie otázky sú osobnejšie a zameriavajú sa na krehký vzťah študenta a učiteľa. Študentské otázky sa sústreďujú na ich osobné problémy s výučbou alebo vyučujúcimi, na zahraničných lektorov a na spôsoby výučby. Zahŕňa aj odpovede na otázky o tom, či sa naše problémy

vôbec dajú riešiť a ako k tomu následne pristupovať.

Čo môžem urobiť v prípade, že pociťujem neférové správanie zo strany učiteľa?

Je možnosť riešiť daný problém priamo s konkrétnym učiteľom, v prípade potreby obrátiť sa na svojho triedneho učiteľa, výchovnú poradkyňu, učiteľa, ku ktorému má žiak dôveru, zástupkyne riaditeľa školy, riaditeľa školy.

Hanbím sa priznať sa, že učiteľ mal nevhodné poznámky na moju osobu, obťažoval ma. Existuje nejaký nestranný činiteľ, ktorý by mi pomohol?

Obťažovanie je vážne obvinenie, v tom prípade je potrebné obrátiť sa na riaditeľa školy a príslušné orgány činné v trestnom konaní.

Kto je výchovný poradca na škole? S akými problémami môžem za ním ísť?

Všetky pozície sú zverejnené na výveske školy na 1.poschodí, ako aj na web stránke školy. Výchovná poradkyňa je Mgr. Stanová, ktorá uviedla: „ Každý, kto ma potreboval alebo potrebuje, chce riešiť problém, vždy ma našiel a verím, že ma aj nájde.“

Áký je postup riešenia šikany zo strany učiteľa?

Riešenie je možné na základe písomného podnetu zaevidovaného v registračnom denníku školy. Podnet je postúpený riaditeľovi školy, ktorý koná v súlade s platnou legislatívou SR.

Odlisujú sa učebné osnovy na našej škole od tých na tradičných stredných školách? Ak áno, ako?

Áno, odlišujú. Školy zvereňujú učebný plán a učebné osnovy v súlade so zákonom 245/20018 Z. z. (školský zákon) a svojím schváleným školským vzdelávacím programom na svojich web stránkach.

Je prioritou školy, aby priviedla do Sučian viac native lektorov?

Čo preto robí?

Prioritou školy je zabezpečiť kvalifikovaných učiteľov v súlade so zákonom a výstupmi experimentálneho overovania bilíngválneho vzdelávania v anglickom jazyku.

„KAŽDÝ, KTO MA POTREBOVAL ALEBO POTREBUJE, CHCE RIEŠIŤ PROBLÉM, VŽDY MA NAŠIEL A VERÍM, ŽE MA AJ NÁJDE.“

Aké podmienky musí spĺňať, aby mohol na našej škole vyučovať?

Podmienky sú uvedené v zákone 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Škola každý rok vyvíja snahu o zabezpečenie lektorov cez osobné kontakty, napr. v organizácii SOL so sídlom v Devone, spolatnené web stránky medzinárodných personálnych agentúr, napr. Teach English Abroad, Teaching Overseas, Recruit Teachers, Footprints Recruiting. Sučany Alumni prisľúbilo pomoc pri zabezpečovaní zahraničných učiteľov pre školský rok 2018/2019.

Prečo ma učia angličtinu učitelia, ktorí vedia po anglicky horšie ako ja?

Všetci pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady v zmysle vyššie uvedeného zákona, ktoré doložili overenými platnými dokladmi o dosiahnutom vzdelaní. V otázke nie je uvedené kritérium, na základe ktorého bolo vyhodnotené, že „učitelia vedia po anglicky horšie ako ja“. Za týchto okolností nie je možné posúdiť uvedenú skutočnosť.

Prečo sa na našej škole v poslednej dobe vystriedalo obrovské množstvo učiteľov?

Fluktuácia zamestnancov je spôsobená odchodmi na materskú a rodičovskú dovolenku, dosiahnutím dôchodkového veku a s tým súvisiacim odchodom do dôchodku, zvyšovaním si kvalifikácie formou doktorandského štúdia, z dôvodu riešenia rodinnej situácie, uplatnením sa v inom odbore, ukončením pracovného pomeru dohodou alebo uplynutím dohodutej doby.

Prečo na našej škole nefunguje Speakers corner?

Organizátorom Speakers corner je ŽŠR. Žiadostiam na organizáciu Speakers corner predloženým ŽŠR bolo vždy vyhovené.

Za všetky odpovede vedenia v mene študentov ďakujeme.

Spracovala Lucia Magáthová

O ŠKOLSKÝCH PSYCHOLÓGOCH A PREČO NEJAKÉHO POTREBUJEME

Potrebujeme vôbec školského psychológa?

A čo si o školských psychológoch myslíte vy?

Povedzte si o tom niečo viac.

Ako nedávne „vyjadrenia“ ukázali, na našej škole by školský psychológ nebol na zahodenie. Nie je to len názor jednotlivca - pokiaľ by ste sa spýtali takmer kohokoľvek na škole, či by uvítal školského psychológa, odpovedal by kladne, a každý opýtaný odborník súhlasí. Podľa nich je školský psychológ na škole dôležitý a mal by byť povinný pre všetky školy. Poskytuje nielen možnosť „vykecať sa“, ale je taktiež dôležitý ako mediátor medzi učiteľom a žiakom, ktorý necháva žiakom možnosť vyjadrenia sa v bezpečí anonymity a bez šírenia zbytočnej paniky. Poskytuje možnosť zdôveriť sa s problémami, s ktorými sa žiaci nemôžu zdôveriť nikomu inému, ako je napríklad šikana; dokáže okamžite reagovať na podnety a celkovo v škole vytvára „lepšiu klímu.“ Pomáha žiakom nielen v školských záležitostiach, ale taktiež im pomáha v osobných problémoch a ukazuje im spôsoby, ako sa uvoľniť, čo by na našej škole

rozhodne nebolo na škodu.

Avšak, nikto nemôže žiť zo vzduchu a škola potrebuje financie.. Keďže škola má iba jeden rozpočet na všetky výdavky, teoreticky by prijatie školského psychológa znamenalo značnú záťaž, pretože štát neposkytuje účelovo vizované finančné prostriedky školám, ktoré nie sú špeciálne. Na iných školách tento problém vyriešili zamestnaním školského psychológa s pedagogickým minimom, ktorý zároveň učí psychológiu alebo zamestnaním školského psychológa len na čiastočný úväzok. Vzhľadom na existenciu CPPPaP však školský psychológ nie je na školách povinný, i keď podľa odborníkov je školský psychológ v porovnaní s CPPPaP omnoho flexibilnejší a na podnety dokáže zareagovať omnoho rýchlejšie.

centromedicozaragoza.com

Školský psychológ je rozhodne prínosom pre školu a všetci opýtaní psychológovia potvrdzujú, že ich práca pomohla deťom s ich školskými i osobnými problémami. Na našej škole by sme mohli využiť ich pomoc pri zvládaní nadmerného stresu, budovania lepších vzťahov medzi žiakmi a učiteľmi, ako aj medzi žiakmi navzájom, a zvládnutí akýchkoľvek problémov, ktoré im pripadajú nad rámec ich síl – a je jedno či je to jednoduchý pop z matiky alebo blížiac sa maturity. Pokiaľ sa táto situácia na školách nezmení, ak sa niekedy vôbec zmení, praktizujúci psychológovia radia:

Odborník č.1: Snažte sa byť každý deň šťastní a spokojní s tým, čo máte - zdravie, rodinu, kamarátov, lásku... Ma-

teriálne hodnoty nie sú hodnotami, len náhradou za skutočné hodnoty.

Odborník č.2: Popieranie individuálneho alebo skupinového problému jeho riešenie neprináša, Niekedy stačí porozprávať sa s tým správnym človekom a veci sa začnú meniť. Samozrejme zmenu treba chcieť.

Odborník č.3: Želám veľa pozitívnej energie a síl do posledných mesiacov školského roka, nájsť odvahu a vedieť požiadať o pomoc, keď to potrebujú, mať vo svojom okolí osobu, ktorej dôverujú a je im oporou.

Odborník č.4: Priznať, že potrebujem pomoc iného človeka nie je slabosť, ale odvaha.

Spracovala Terézia Slyšková

MY, UMENIE A KULTÚRA

(Už len v 2. ročníku)

Pôvod slova kultúra pochádza z latinského slova „cultus“, odvodeného od slova „colere“, ktoré sa prekladá vo význame pestovať, udržiavať alebo aj kultivovať. Dnešný význam slova kultúra je založený na výraze, ktorý prvýkrát použil rímsky rečník, prozaik a filozof Cicero vo svojom diele Tuskulské rozhovory (z lat. Tusculanae Disputationes, 45 p.n.l.), „cultura animi“, alebo po slovensky kultúra duše. Čo teda znamená pojem kultúra duše? Je to ľudský vývin, vzdelanosť či dokonca filozofia. Ale kultúra sama o sebe bola zadefinovaná až v roku 1871 anglickým antropológom Edwardom B. Tylorom:

„Kultúra alebo civilizácia je komplexný celok, ktorý zahŕňa poznanie, vieru, umenie, právo, morálku, zvyky a všetky ostatné schopnosti a obyčaje, ktoré si človek osvojí ako člen spoločnosti“.

Z tejto definície si dokážeme vyvodiť, že kultúra je všade okolo nás. Ovplyvňuje nás, posúva nás v našom vývine a formuje našu osobnosť. Kultúra je neodlučiteľným prvkom nášho života. Vďaka nej si vytvárame vlastný pohľad na obraz sveta, vlastné chápanie a vnímanie okolia, ba dokonca schopnosti hodnotiť či komunikovať prostredníctvom umenia. O kultúre sa učíme na našej škole na predmete umenie a kultúra. Jeho predchodcom bola kedysi vyučovaná estetická výchova (v celkovom počte 2 hodiny), ktorej cieľom bolo rozvíjať a kultivovať schopnosť estetického zážit-

ku, katarzie.UMK s rozšíreným zámerom kladie dôraz na zdokonaľovanie schopnosti vyjadrovať sa a formulovať vlastný názor aj na súčasnú kultúru. Po poslednej inovácii Štátneho vzdelávacieho programu, ktorý vydáva a zverejňuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, bol počet hodín do týždňa počas piatich rokov štúdia zredukovaný zo štyroch na dve. Na našej škole sa teda UMK vyučuje už len v druhom ročníku.

Táto informácia vyvolala u gbasákov vlnu zmiešaných pocitov. Sama som pozorovala medzi spolužiakmi výmenu ich názorov, a tak som sa rozhodla spraviť medzi žiakmi na našej škole menší prieskum. Na anonymný dotazník zodpovedalo spolu viac ako 100 žiakov druhého až piateho ročníka. Prevažná väčšina sa zhoduje, že predmet UMK bol jeden z tých, čo im prirástol k srdcu. A aj keď možno neboli všetci nadšencami umenia, len málokto si dovoľil tvrdiť, že UMK ich nenaučilo nič užitočné, zaujímavé či podstatné do života.

Na otvorenú otázku, čo si si odniesol z hodín UMK, boli odpovede rozmanité. Najčastejšie sa vyskytovali „všeobecné vedomosti“ či už z oblasti kultúry, histórie, alebo umenia, rovnako ako aj „základy do života“, kde patria napríklad pravidlá etikety, ba dokonca aj kritické myslenie. Samozrejme, niektorí si neodpustili ani humorné odpovede typu „depresiu“ alebo „nervy z testov, ktoré som nevedel“. Za rozšírenie obzorov, získavanie nových vedomostí, zaujímavostí, vytváranie si vlastných názorov a za zlepšovanie schopnosti vyjadrovať sa študenti vďačia najmä pani profesorky Makovickej, ktorá vedie predmet UMK (podľa ich slov) „pútavo“, „systematicky“, „odborne“ a najmä „zábavne“.

S pani profesorkou som sa osobne porozprávala o danej téme. Podľa jej vlastného názoru je „škoda, že zaujímavý rozsah štvorhodinovsky bol zredukovaný dosť nešťastne len do dvoch hodín. Gymnázium je všeobecnovzdelávacia škola a priestor na zážitkové učenie, orientáciu v súčasnom ale aj historickom kontexte

wikimedia.org

ateho ročníka sa zhodujú v názore pani profesorky, ba niektorí dokonca tvrdia, že „na to vyučovanie iba v druhom ročníku, žiaľ, nestačí“. Ja ako tretiačka, pre ktorú umenie v živote znamená veľa, som zo zmeny prirodzene sklamaná. Nikto z nás by predsa nebol nadšený, keby mal menej o dve hodiny z obľúbeného predmetu. Ale GBAS je škola plná ľudí s rozmanitými obzormi, a tak nemôže byť po vôli všetkým. Od budúceho roka zostáva už len na nás štvrtáky, či sa rozhodneme venovať aspoň kúsok svojho času poznatkom, o ktoré sa niektorí cítia ukrátení. Predsa by len bola škoda, keby sa medzi mladými ľuďmi vytratil prehľad či záujem o tieto oblasti.

Gymnázium je všeobecnovzdelávacia škola a priestor na zážitkové učenie, orientáciu v súčasnom ale aj historickom kontexte kultúry, konfrontáciu rôznorodých názorov na súčasnú kultúru tak dosť absentuje.

kultúry, konfrontáciu rôznorodých názorov na súčasnú kultúru tak dosť absentuje. Zase na druhej strane verím, že ten, kto má vzťah k umeniu a kultúre vôbec, si vlastnú cestu nájde. Výhodou našej školy je možnosť výberu voliteľných hodín v 4.a5.ročníku, ktoré sú zamerané na tieto oblasti.“

Viacerí študenti prevažne štvrtého a pi-

Spracovala Veronika Bajnoková

GBAS COMPANY – KTO? KDE? AKO?

Už od septembra mala možnosť starať sa o nás a naše priania študentská akciová spoločnosť GBAS Company. Táto firma vznikla z iniciatívy našich treťakov na nepovinnom predmete aplikovanej ekonómie pani Ing. Zuzany Štefánkovej a na starosť si vzala množstvo záležitostí – od vianočnej tomboly cez predaj ovocných smoothies až po valentínsky ples. Majka Tomášová a Daniela Malatincová nám priblížili, v čom spočíva fungovanie takejto firmy a o čo ich táto skúsenosť obohatila.

Čo je podstatou aplikovanej ekonómie?

Podstatou je priblížiť svet ekonómie praktickou cestou, uplatniť poučky a teóriu prostredníctvom vlastnej stu-

dentskej spoločnosti. Vyskúšať si, ako sa vo firme pracuje - od nápadu, cez financie, marketing či ľudské zdroje až po vzájomnú spoluprácu „zamestnancov“.

Akým aktivitám ste sa počas roku venovali?

Vzhľadom na našu cieľovú skupinu - študentov - sme uprednostnili jedlo a comfy GBASácke mikiny či organizáciu Valentínskeho plesu.

Za tie mesiace sa na vás iste nalepilo veľa. Čo považujete za kľúčové pri vedení podniku takýchto rozmerov?

Spoluprácu. Ak členovia spolupracujú, je jedno, či má firma desať alebo päťdesiat zamestnancov, úspech je na dosah.

Určite sa pri práci môže kvantum vecí pokaziť - stretli ste sa za tie mesiace s nejakými zásadnými problémami?

Samozrejme, ako väčší celok sme mali problémy s komunikáciou či vzájomnou dohodou, ale vždy sa našiel kompromis.

Čo naopak považujete za svoj najväčší úspech?

Pravdepodobne úspešnosť našich akcií, záujem študentov o naše výrobky a služby.

Prispel tento nepovinný predmet k prehĺbeniu vášho vzťahu k ekonómii? Rozhodli sa vďaka nemu niektorí z vás pokračovať v ekonómii aj vo štvrtom ročníku?

Rozhodne bol hodnotným prínosom a prehĺbil naše vedomosti. Máme väčší prehľad o svete podnikania a podporil odhodlanie niektorých z nás uberať sa týmto smerom.

Blíži sa koniec školského roku a teda aj vašej firmy - chystáte sa pokračovať (možno individuálne) v podobných činnostiach v inej forme?

Ťažko povedať, čo prinesie budúcnosť. Nemôžem hovoriť za všetkých, avšak mňa veľmi bavila organizácia akcií. Takže ak by sa naskytla príležitosť, chopila by som sa jej a verím, že i ďalší z firmy.

Do akej miery naplnila aplikovaná ekonómia vaše očakávania? Ste spokojní so svojim fungovaním?

Hoci by sa pri spätnom pohľade mohlo veľa vecí upraviť, zmeniť či vylepšiť, verím, že v danú chvíľu sme spravili všetko, čo sme mohli. Taktiež, toto bol náš prvý rok, počas ktorého sme naberali skúsenosti. Musíme sa ešte veľa vecí naučiť, ale o tom to vlastne celé je.

Spracovala Gabriela Chlebcová

ČO MÁ NOVÉ ŽIACKA ŠKOLSKÁ RADA, A NAOPAK, ČO EŠTE LEN CHYSTÁ?

Milí všetci!

Čo má nové Žiacka školská rada, a naopak, čo ešte len chystá?

Začneme úspechmi:

1.) Relax zóna prestala byť bájnou legendou a nabrala skutočné kontúry. Ponúka priestor na sebvýjadrenie (stĺpy na kreslenie), občerstvenie, oddych a v neposlednom rade na spoločenské vyžitie (posedenie a spoločenské hry).

2.) Speakers' corner sa opäť osvedčil ako vhodné riešenie na vyjadrenie názorov a dokázal tak, že potreba väčšieho priestoru na dialóg v spoločnosti je odôvodnená.

3.) Otázky a odpovede – inšpirovaní Denníkom N sme sa rozhodli študentom ponúknuť odpovede na najčastejšie kladené otázky o témach, ktoré, ako sa ukázalo, dvíhali tlak nejednému

Gbasákovi. Dúfame, že sa dokument neminul účinkom a vyjasnil dezinformácie, tak často rozširované na internetových diskusiách. (str. 38)

4.) Deň učiteľov sme ako každoročne oslavovali v klube, pre našich pedagógov sme pripravili program a občerstvenie.

5.) Instagram – rozhodli sme sa držať krok s dobou a založiť si vlastné konto. Cez náš profil vás budeme informovať o súťažiach, stretnutiach, obedoch... jednoducho o všetkom, čo podnikáme. Dajte nám follow a podporte našu snahu o transparentnosť. /zsr.gbas/

A teraz pár vízií do budúcnosti:

1.) Hovoríme: „Koniec zápasu s nepodpornou obuvou!“ V najbližšom čase sa v šatniach objavia obuváky, ktoré ukončia naše ranné a poobedné trápenia. Touto cestou vás chceme poprosiť, aby ste nové prírastky v šatni opatrovali ako oko v hlave a nepoužívali ich na iné ako obúvacie účely, nedajbože ich odcudzovali!

2.) Osobnosť roka – ocenenie, ktoré vzdá hold tomu najsnaživejšiemu z nás, je za dverami. Vyzývame voličov k rozvážnosti a obozretnosti pri odovzdávaní hlasov.

S láskou vaša ŽŠR

Spracovala Sabína Kvasnicová

VÝHRA: PRETESTOVANIE

Vďaka podpore od Accenture Nadačný fond – Nadácia Pontis sa nám podarilo poskytnúť pätnástim nádejným GBAS-ákom zaujímavý výlet do Sučian – rovno na pretestovanie. 10 žiakov Základnej školy Pavla Horova z Michaloviec a 5 žiakov Základnej školy Markušovce si tak vyskúšalo prijímačky, ktoré síce zhodnotili ako náročné, no to bolo pre nich len väčšou motiváciou. Taktiež mali možnosť porozprávať sa s našimi žiakmi, a tak dostali informácie o štúdiu na GBAS-e z prvej ruky.

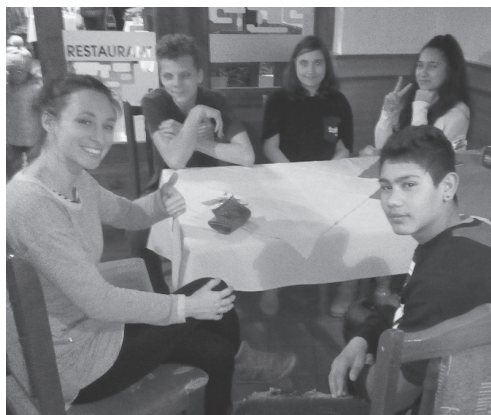
bolo lepšie, že sme si to mohli vyskúšať normálne. Som rada, že som sa akcie mohla zúčastniť.

**Michaela Bakajsová, 8.B,
ZŠ Pavla Horova, Michalovce**

Spracovala Simona Koval'ová

Reakcie

Náš výlet do Sučian mi veľmi pomohol v rozhodovaní medzi gymnáziami. Mala som možnosť vidieť rozdiel medzi prijímačkami v našom meste a inde. Bolo to super, nakoľko to vyzeralo úplne ako na skutočných prijímačkách. O to to

AKO BAKELIŤÁCI ZACHRÁNILI VIANOCE

Počet prívržencov Bakelity: 28. Náš cieľ: 7, 617, 576, 293 (od napísania článku tu pravdepodobne zopár ľudí pribudlo). Presne tak, to druhé číslo reprezentuje každú jednu ľudskú bytosť na tejto planéte (Zem). Dobré, možno sa nemusí každý stať členom práve nášho klubu, ale priznajme si, aká iná téma sa dotýka tak priamo nás všetkých ak nie budúcnosť Zeme? Toto jedno máme predsa všetci spoločné, teda pokiaľ viem. A keďže zatiaľ žiaden náhradný domov nemáme, poznáme z hodín fyziky, exoplanéty a tak si musíme chrániť a vážiť to, čo máme. Verím, že v tomto so mnou väčšina súhlasí. Aj keď práve nepatríte k úplným fanatikom ochrany životného prostredia, vždy sa nájde niečo, čím môžete prispieť, stačí trochu chcieť. A my vás v tom samozrejme nenecháme samých. Okrem akcií ako Deň Zeme, Deň

vody, Deň ochrany životného prostredia alebo Deň zvierat, ktoré pre vás pravidelne pripravujeme, máme v zálohe ešte mnoho ďalších projektov, inovatívnych nápadov a súťaží. Viem, že všetci, čo sa do týchto súťaží zapájate, to robíte len a len pre dobrú vec a nie kvôli odmenám, ale my pre vás aj tak vždy máme nejakú tú výhru. Rovno vám teda o niektorých z nich poviem. Let's take a sneak peek into the ultimate Bakelita 101.

Napríklad naša malá knižnica na trojke, ktorá sa pomaly ale isto rozrastá a dúfame, že to tak bude aj naďalej. Knižky, ktoré vám doma len zaberajú miesto, ale iných by mohli potešiť, nám môžete nosiť neustále. Počas apríla sme sa rozhodli tento projekt upgradovať menšou súťažou a jeden z vás sa už teraz môže tešiť skvelejšou knižkou Zero waste home od Bei Johnson. Nepoznám lepšie miesto na thrift shopping ako samotný Gbas, plný študentov

každodenne bojujúcich s finančnými ťažkosťami. V rámci Fashion Revolution Week, ktorý býva každoročne okolo 24.4. sme teda zorganizovali náš vlastný Gbazár. Už len z názvu vyplýva, že naša škola na to bola jednoducho stvorená. Určite ste tiež zaregistrovali súťaž o eko fľašky spojenú s Dňom vody.

Niektorí z vás (výhercovia) nám poslali naozaj skvelé nápady na riešenie problému plytvania vody na škole. Tie sa, samozrejme, budeme snažiť čo najskôr zaviesť. Na základe dotazníka pod krycím menom „Bakelita chce vedieť, čo si myslíš“, ktorý mnoho z vás vyplnilo, sme dospeli k záveru, že by ste privítali, ak by sa téma ekológie viac objavovala aj na hodinách. Od budúceho roka by sme preto radi začali s medzipredmetovou olympiádou so zameraním na ekológiu a ochranu životného prostredia. Nezabúdajme ani na zbieranie hrnčiekov, misiek a príborov, ktoré všetci v Relax zóne využívame. Keďže sa nám to tam pomaly zaplňa, teda v prípade, ak ich nenechávate plesnivieť v šatniach, dostali sme šikovný nápad, ako ušetriť

veľa miesta a elegantne uskladniť naše spoločné riady. Kutilské skills bakelitákov dostanú trochu zabráť, ale čo by sme len pre vás neurobili. A keď už budeme mať svoju tvorivú náladu, radi by sme sa pustili aj do nejakého toho junk artu. Bohužiaľ, s vyprodukovaním dostatku materiálu (odpadu) asi problém nebude. Čoskoro vám teda budeme môcť odhaliť aj našu umeleckú stránku. Hádám sa na vás aspoň niečo z toho všetkého nalepilo a onedlho spoločne zachránime svet. A keď nie svet tak aspoň Vianoce. A potom o tom môžeme natočiť film a úspech máme istý. Na záver ešte pripájam niekoľko linkov, ktoré vám budú nápomocné pri ceste k lepšiemu ekologickejšiemu ja, nech sa naše čísla stále zvyšujú.

Spracovala Háma Ismail

LSD: DROGA ALEBO LIEK?

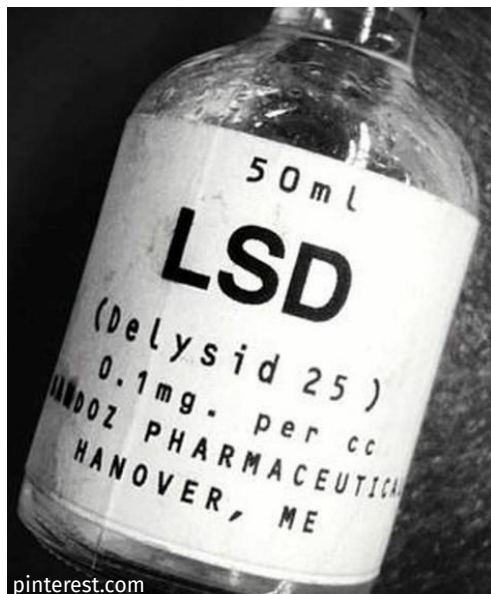
Ludský mozog je jedna z najzáhadnejších vecí na svete. Chirurg síce môže otvoriť lebku, odkryť mozog a presne popísať, ktorá časť mozgu ovláda špecifické funkcie. Ale kde sa ukrýva naša duša, naše podvedomie, ktoré ovláda to, čo robíme a kým sme?

Naozaj poznáte LSD?

Dietylamid kyseliny lysergovej- LSD je silne halucinogénna droga. U užívateľa nespôsobuje fyzickú či psychickú závislosť. Medzi najväčšie riziká pri užití LSD patria: nepredvídateľné správanie, a teda možné poranenie či dokonca samovražda a tzv. "flashback", kedy sa po určitom čase (týždeň, mesiace...) po užití LSD môže znenazdajky vrátiť psychadelický stav, čo môže byť veľmi nebezpečné napríklad pri jazde autom. Je dôležité zdôrazniť, že to LSD, ktoré poznáme z ulíc, má len málo spoločného s tým, ktoré sa používa v medicíne. LSD na uliciach obsahuje aj veľa iných nebezpečných chemikálií. Dôležité je aj vhodné prostredie a nálada, v ktorej sa daný človek nachádza. Ak tieto podmienky nie sú dodržané, potom je človek vo veľkom nebezpečenstve.

Za zrodom tejto drogy stojí Švajčiar Albert Hoffman. Ten v roku 1938 náhodne objavil psychoaktívnu látku, pôvodne však za účelom vytvorenia lieku proti migréne. Právě účinky pocítil pri odchode z laboratória, kde si nechtiac kvapol LSD na kožu, a následne zažil "najkrajšiu cestu na bicykli", ako to sám opisoval.

LSD sa stalo populárnym v 60. rokoch v

USA ako pártý droga spojená s hippies. V Československej socialistickej republike nebol pojem LSD neznámy. Od roku 1954 do 1974 bolo u nás legálne na medicínske účely, špeciálne v psychiatrii. V roku 1971 Richard Nixon, vtedajší americký prezident, zákazal LSD a iné drogy (War on Drugs), kvôli zneužívaniu na uliciach, čo znamenalo koniec LSD v USA, no i v celom svete. Pre Československo to platilo až o tri roky neskôr.

LSD ako liek proti depresiam

Najlepším príkladom bude štúdia z 1971 z ČSSR. Československo patrilo vtedy k špičkám používania LSD v psychiatrii. Dr. Milan Hausner uskutočnil viac než 3000 sedení s 300 pacientami. Využíval tzv. psycholitické sedenia, kedy podával malé dávky LSD (50-300 mikrogramov).

LSD viedlo pacienta farebnou, vzrušujúcou, hrôzostrašnou cestou hlboko do podvedomia. Doktor bol celú dobu pri pacientovi a slúžil ako "sprievodca počas tripu." Výsledkom bolo preukázateľné zlepšenie stavu u 62% prípadov.

Predstavte si, že by vám teoreticky jedného dňa diagnostikovali rakovinu a povedali vám, že vám zostáva rok života. Ako by ste reagovali? Je potvrdené, že okolo 40 - 50% novodiagnostikovaných pacientov s rakovinou trpí nejakým typom depresie alebo úzkosti. Antidepressíva majú len nebadaný pozitívny účinok na "existenčnú" depresiu, ktorá môže viesť k tomu, že ich životy sú bezvýznamné a uvažujú o samovražde.

Zoberme si, napríklad, zistenia štúdie Newyorskej university (zahŕňala 80 pacientov), ktorí po jedinej dávke LSD alebo psilocybinu pocítili okamžitú redukciu v depresii a úzkosti spôsobenej rakovinou. Ukazuje, že napriek tomu, že pacientom sa ťažko opisuje slovami, čo zažili, okolo 80% z nich uvádzalo mierne až značné zlepšenie psychického stavu po jedinej dávke.

Samostatná kategória: Hortonov syndróm

Neznesiteľná bolesť hlavy. Agónia. Máte pocit, že vám niekto tlačí na oko neuveriteľnou silou. Bezmocnosť. Toto všetko zažívajú ľudia trpiaci Hortonovým syndrómom. Bolesť hlavy môžu trvať nepretržite mesiace či roky. Vedci dodnes nevedia, čo ich spôsobuje. Títo ľudia by dali všetko za to, aby sa mohli zbaviť alebo čo i len zmierniť bolesť hlavy.

Ich záchrancom by mohla byť nová štúdia, ktorú zverejnil International Headache Congress s pomocou Harvardskej univerzity. Šiestim pacientom

trpiacim Hortonovým syndrómom podali LSD. Výsledok štúdie vykázal u pacientov značnú redukciu bolesti, niektorí dokonca boli oslobodení od trápenia na týždne či mesiace. Je to obrovský úspech, keď pomyslíme na fakt, že momentálne sú pacienti odkázaní na inhalovanie čistého kyslíka, čo je značne drahý spôsob liečby a ide len o čiastočné uľavenie. A v neposlednom rade pacienti trpiaci týmto syndrómom sú ukrátení o právo normálneho života.

Psychedeliká sú podľa mňa veľmi zaujímavá téma. Predstava vniknutia do podvedomia a odkrytia všetkého, čo v sebe ukrývame a možno o tom ani sami nevieme, je fascinujúca. Psychadeliká boli už oddávna prirodzenou súčasťou našich kultúr. Malými krôčikmi sa naspäť vraciame ku koreňom. Myslím si, že LSD nemusí byť len nebezpečnou drogou na ulici, ale v rukách odborníkov má obrovský potenciál aj napriek tomu, že nie sú dokázané jednoznačne jej účinky v tej i onej diagnóze. Zatiaľ sme len na začiatku veľmi dlhej cesty k lekárskemu využitiu.

Spracovala Veronika Karasová

GRAPHENE OR THE SCI-FI ELEMENT THAT IS REAL

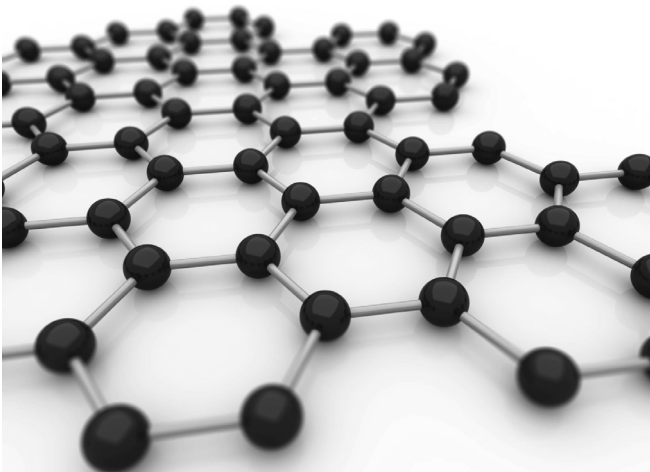
We have all learnt that every big group of people tends to have their vocabulary enriched with a few specific terms. As a high school student, I can tell that our community is a living example of this fact. One can just try to stand in front of the canteen's door and ask everyone passing by if they have, by any chance, ever heard of graphene and are willing to share an interesting piece of information concerning this material. I bet that 90% of all responses will be positive. Many of us have been told about its supernatural abilities again and again in our Physics lessons and with all the information it may at times be confusing and hard to believe that such material does, indeed, exist. That is why I am taking you on a journey to the origins of graphene and

you had better stay to the very end because Karis will provide you with a valuable source of activities for your physics class.

This 2D layer of carbon atoms forming a hexagonal lattice was first seen under the electron microscopes in 1962. The problem back then was the fact that graphene was not isolated and could only be observed on a metal surface. The ground-breaking discovery of isolated graphene happened in 2004 at the university of Manchester by Andre Geim and Konstantin Novoselov and in 2010 it was rewarded with Nobel Prize for physics and the era of this super material could now begin. A heat conductor many times better than copper. A material 200x stronger than steel yet much thinner than a human hair and which has just recently set a new record for squeezing

a beam of light to the size of an atom. A material that can be used to desalinate sea water or can keep your food fresh longer. That's graphene. And we are not done yet.

The wide range of possible uses of graphene includes the development of supercapacitors that are an alternative to ordinary batteries used nowadays. These would be charged faster, their life-span would be longer and they would also be more eco-friendly. It

investorintel.com

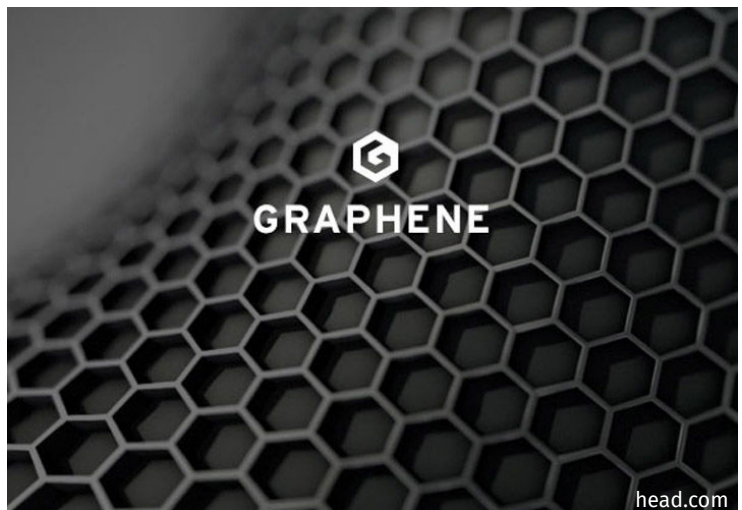
news.mit.edu

would also allow the cars with graphene batteries to have a minimum range of more than 600 km. Another possible application is the creation of LEDs, solar cells or touch screens for phones. This is possible thanks to graphene being a transparent and flexible conductor. Researchers have also already created graphene infused printer powder. And the list goes on with graphene making prosthetic limbs lighter and easier to control, enabling the creation of retina implants, being used to create anti-corrosion coatings. being a great potential candidate for development of sensory devices that could control sugar levels and levels of haemo-

globin in blood or even DNA sequencing.

Thus, it seems that Cimrman's quote "The future belongs to aluminium." was not completely true and nowadays he would probably rather use graphene instead. Because it is clear that you have a great future in front of you when somebody creates multiple Facebook and Instagram accounts devoted to you. Graphene has them and if you want to be updated all the time, you should start following them right now. Try to check "grapheneflagship" on Instagram or "Graphene-Info" on Facebook and I can promise you that your life will be enriched and your Physics teacher will be happy. What can be better?

Spracovala Jana Uhrinová

head.com

ŽIVOT BEZ UMENIA

Dovoľte mi začať tým, že vás požiadam, aby ste si v mysli predstavili umelecké dielo, ktoré má vo vašom živote osobitné miesto. Dielo, ktoré sa vám spája s radostným pocitom, ktoré vám pomohlo dostať sa z ťažkej situácie. Dielo, pri ktorom si vždy najviac oddýchnete a nikdy vás neomrzí. A teraz si predstavte, že tento výtvor by neexistoval. Ovplynulo by to nejakým spôsobom váš život? Možno by ste spravili iné rozhodnutie, možno by vás nemalo čo utešiť, keď ste smutní, ale váš život by sa pravdepodobne odvíjal približne tak ako doteraz.

Zájdime teda ešte ďalej. Vymažeme každú čiaru, každý ťah štetcom, každý tón, všetky knihy, divadelné skriptá, filmy, tanečné kroky. Vymažeme fotky zo svadby či obrázok, ktorý nám nakreslilo dieťa. Odstáňme zo života umenie. Teraz sa pozrime okolo seba. Čoby nám ostalo? Prázdnota. Jednoliatosť. Ničota. Všetko by bolo vytvorené iba za účelom praktického využitia a nie umeleckého pôžitku. Po uliciach by jazdili autá jednej farby, jednej značky a jedného modelu. Ľudia by nosili jednoduché oblečenie, ktoré by nijako nevybočovalo z radu. Kiná, galérie, divadlá by boli zbytočné vo svete, kde niet umenia. Na ich mieste by stáli fabriky alebo obytné domy. Čo poviete, je to svet, v ktorom by ste chceli žiť? Je to svet, v ktorom by ste mohli žiť? S istotou môžeme povedať, že po fyzickej stránke by sme bez problémov prežili. Vzduchu, vody a jedla by bolo dostatok. Mohli by sme každý deň kráčať bezvárnymi ulicami do práce, sadnúť si za jednoduchý drevený stôl, pozrieť sa na

čiernobielu fotografiu svojej rodiny. Po celodennej práci s dôležitými dokumentami by sme prišli domov, najedli by sme sa, upratali a išli spať. Čo iné by sa dalo robiť? Pozrieť si film? Prečítať si knihu? To by bolo nemožné, keby filmy ani knihy neexistovali. Dalo by sa iba pracovať, spať a ješť v nekonečnom a nikdy sa nemeniacom cykle. Naše telo by to zvládlo, veď by malo všetko, čo potrebuje. Ale je naše telo to jediné, čo nás definuje?

Filozofi už v staroveku zistili, že každý jeden z nás je formou symbiózy tela a duše. Ak teda vyživujeme len telo a dušu zanedbávame, náš život je len polovičný, čiastočný. Dá sa to stále nazvať plnohodnotným životom? Jedlom pre telo je pečivo alebo ovocie. Jedlom pre dušu je niečo, čo v tomto fiktívnom svete nenachádzame. Je ním fantázia a kreativita, ktoré, keď dostanú voľnosť, dokážu aj nemožné. Práve týmto dvom živinám otvára bránu do duše umenie. Bez umenia je duša ako vyprahnutá nehostinná púšť bez úrodnej pôdy, ktorá si postupne podmaňuje väčšiu a väčšiu časť vnútra človeka, až kým nemá v pazúroch celé jeho bytie. Vo fiktívnom svete, ktorý sme si pred chvíľou vytvorili, by nás pred týmto osudom nemalo čo zachrániť.

Preto sa radšej vráťme do reality, kde žiadne podobné obmedzenia nie sú. Pamätáte si ešte na to dielo, na ktoré som vás poprosila, aby ste si spomenuli hneď na začiatku? Už len toto jedno dielo by dokázalo prebudiť život v púštnej duši ako oáza. Keď k tomu pridáme všetko umenie, čo nás obklopuje, oáz bude tak veľa, že sa začnú spájať, prelínať, vytláčať nechcenú prázdnotu. Po púšti čochvíľa nebude ani stopy. Nahradí ju

bohatý prales, plný všetkého, na čo len naša fantázia príde. Bude to miesto, kde nie sú žiadne pravidlá ani limity. Ved' fantázia nemá hranice.

Možno sa pýtate, kde sa dá nájsť toľko umenia bez toho, aby ste navštevovali galérie či divadlá. Stačí nám len zamyslieť sa nad tým, čo vlastne umenie je. Umenie je výsledkom akéhokoľvek ľudského snaženia s použitím kreativity. Umenie nemusíme hľadať, obklopuje nás a je súčasťou nášho života bez toho, aby sme tomu prikladali väčšiu váhu. Každý môže vidieť krásu a umeleckú hodnotu v niečom inom. Pre niekoho to môže byť šport, spôsob, akým sú hráči schopní skoordinať svoje kroky pre dosiahnutie spoločného cieľa. Pre niekoho to môže byť usporiadanie nábytku

v kamarátkinom dome, z ktorého dýcha harmónia a estetickosť. Na čom sa môžeme však zhodnúť je to, že umenie tu je, vždy bolo a bude, kým budú na svete ľudia.

Na záver by som vás chcela znovu o niečo poprosiť.. Nabudúce, keď sa vám bude zdať, že vo svete niet krásy, že všetko je všedné a obyčajné, skúste sa na svet pozrieť očami svojej duše. Zistíte, že umenie k nám prehovára rečou emócií, estetiky a krásy takmer z každej veci naokolo. Jeden český básnik raz povedal: "Umenie žiť je umenie milovať skutočnosť." Dajme aj my skutočnosti šancu, aby nás oslnila.

Spracovala Adela Dujsíková

Z PIER NAŠICH ŠTUDENTOV

Bolo ráno, či utorok,
možno piatok, vari podvečer,
ja ohlušený rozhovormi,
čo viedol som týždeň predtým,
sedím v parku celkom sám.
Na čo som myslel,
si však spomínam.

V krvi ešte stopy básne,
čo nechala mi ako odpoveď
na otázku, ktorá rozpila sa
ako vlhký, modrý atrament.
V tom prišlo ku mne malé dievča.
Sadlo si a sprvu mlčí.
Dvaja takmer ľudia a ich vlastný svet.

Po chvíli však pýta sa ma,
či viem, čo je smiech.
Vraj vyzerám, že zabudol som,
tak ona pomôže mi.
A potom mi ukázala, ako sa smiať,
no bol to ten najsmutnejší úsmev
v dejinách.

Revolúcie v prachu

Zvuky kľúčov, čo otvárajú tisíce
neviditeľných dverí.
Zvuky ľudí, čo nebaví už počúvanie cez steny,
kde zúfalosť znie ako monotónny tón.
Ved' v strnulosti nemôžeš prežiť život celý,
aj keď nie všetky tie dvere vedú von.
Zdá sa ti to vari známe? Čosi také si
už videl toľkokrát?
Nemýliš sa, no ľudia zabúdajú. Aj na revolúcie
sadá prach.
Neboj sa, ved' nie si v tom sám. Tak ako sme my,
vy budete stáť.
Ved' človek sa rodí voľný, len okovami
oddaluje vlastný pád.
Budú tiene, bude svetlo.
Budú blesky, hromy, dážď
a ty nezvíťazíš, no ani neprehráš.
Bude dobre.
Ved' modriny na duši jazvy nezanechávajú.
A kto sa bojí, nech nechodí do mesta.

Katarína Laurošková

FEBIOFEST – THE 25TH CELEBRATION OF AN INDEPENDENT MOVIE ALSO IN MARTIN

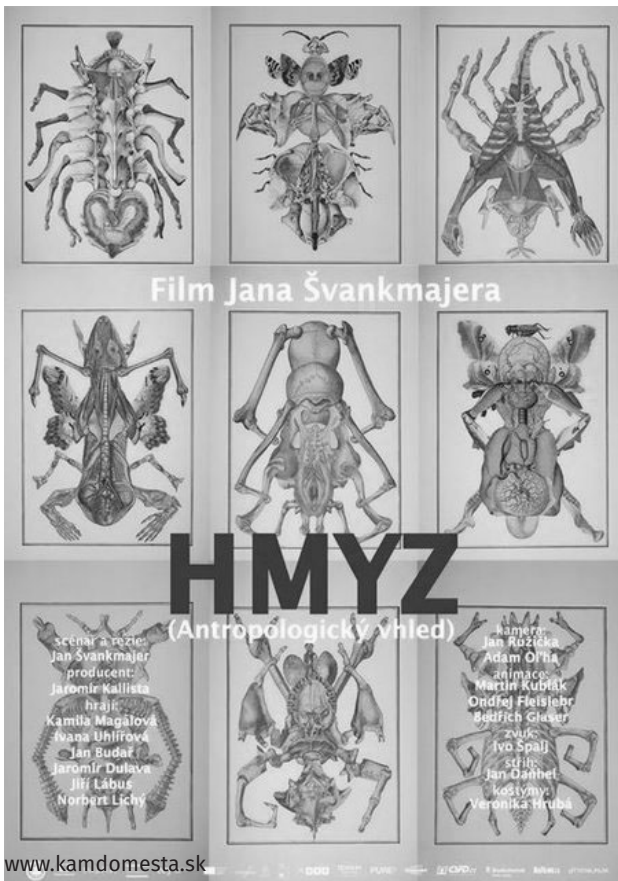
At the beginning of the spring, alongside primroses and magnolias, our Slovak cinematography has blossomed as well. Firstly, in March Febiofest, the International Film Clubs Festival, has brought us for the 25th time the most extensive range of movies from all the movie festivals available in Slovakia. Then Crème de la Crème, the week of French Film, has presented us with the selection of new French premieres, this year with increased attention paid to various figures of French Art. And lastly, the week of Slovak movies has summarized the extraordinarily successful year of the Slovak film. In this article, however, I will focus on Febiofest exclusively.

Originally founded by film director Fero Fenič in 1993 as an independent Czech film festival, it has made it to the most prestigious film festival in Czechoslovakia after IFF Karlovy Vary. Peculiar name Febio was derived from initials of two words – Feničov biograf. Since 1994, we also have our very own Slovak branch of the

Febiofest with categories ranging from short Slovak animated movies, experimental movies and documentaries to new titles of both foreign and domestic art-house directors, everything is included there from an independent film scene worthy of note.

After a very plentiful program in Bratislava, screenings continued in another ten cities of Slovakia. Amongst 126 movies that were screened during Febiofest and that have been seen by nearly 11 thousand spectators, we were able to see a new film by one of the greatest personas of world independent movie scene, German director Wim Wenders. The Submergence is a very emotional movie with the cast of James McAvoy and Alicia Vikander. The film depicts a story of unexpected love between two very rational people, biomathematician working on a

non-cinematographical approach towards making movies chose to adapt a Czech drama Pictures from the Insects' Life, written by Brothers Čapek into a black comedy with a structure of the half-animated movie and half a motion picture. Another premiere, but rather a pre-premiere, as the official screenings will begin now in May, was that of a movie about Miroslav Válek, Slovak poet and Minister of Culture, around whom a strong controversy has always been stirred up. This movie provides a complex look at Válek as a politician, poet and husband and tries to bring more light into a problematic issue, whether he was subjected to a Communist regime or remained morally unaffected and pure and accepted the function only to be helpful to those without protection in cultural Socialist world and provided them a partial cre-

deep sea diving project, and an agent in disguise as a water engineer, both previously utterly devoted to their demanding and dangerous jobs. They are absolutely unprepared for such an intense feeling, neither emotionally nor practically in their lives. But once they acquire liking for each other, nothing and no-one can threaten it. Not even life-threatening perils of their occupations. On the contrary, it even strengthens their mutual dependence.

Febiofest was also an opportunity to see the premiere of the last movie of Czech surrealist Jan Švankmajer, called Insect. Švankmajer, who is known for his rather a

active liberty.

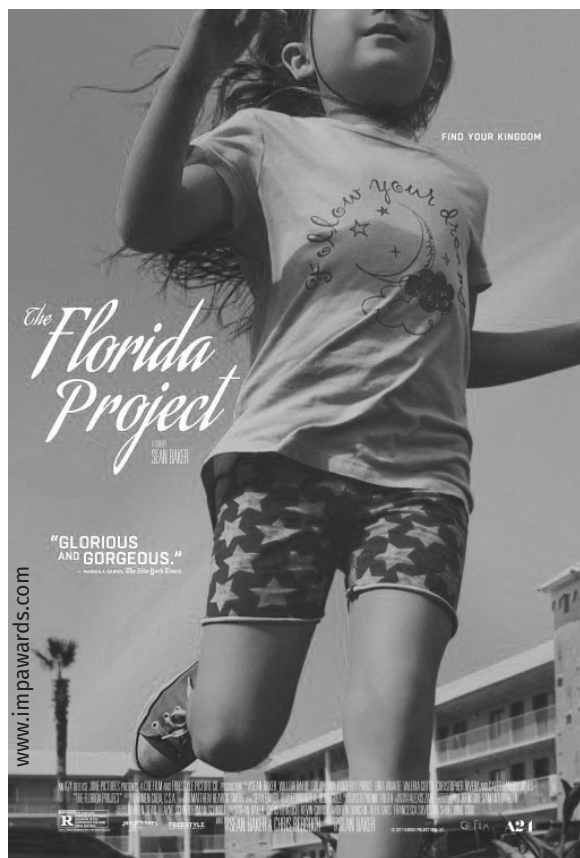
What I definitely recommend seeing is The Florida Project, an American independent low-budget movie directed by Sean Baker, a 40-year-old director and screenwriter from New York. The movie is named after the temporary name for the Walt Disney Worlds Resort in Orlando, Florida, during its developmental process in the 60s. An enormous, colourful symbol and a celebration of the American consumerist culture, is not a story about those wealthy Americans living the American dream with a permanent smile on their face and per-

factly created illusion of happiness and success around them, but in which real emotions and values are exchanged for artificiality and shallowness.

On the contrary, it is a story of those without means to purchase their own property, struggling each week to get enough money to buy food and not to get thrown out of their budget motels. And still, the feeling of hope, the on-going progress and human endurance can be sensed from these people, no matter how self-destructive might some of their natures be or how irresponsibly they sometimes act. The story of this movie is set in one of those motels and

follows the adventures of a six-year-old Moonie and her friends, with whom they are creating their own 'Magical Kingdom' with the time period stretched over one summer. Her mother Halley, played by Bria Vinaite, who has caught Baker's attention by her life story on Instagram, is still a girl apparently not prepared for parenthood, with whom Moonie has a relationship more of that of a friend than that of a mother.

In order to earn money easily and fastly, she gets tangled up in various ways of purchasing money among which is even prostitution. Performances of Vinaite and Brooklyn Prince, little six-year-old Moonie, are outstanding for their sincerity and accuracy, picturing precisely the realness of their characters. However, the most remarkable performance is that of Willem Dafoe, nominated by British BAFTA, Golden Globes and Academy Awards, in the role of Bobby, father-like maintenance man and manager of all purple budget motel, the same wherein Halley is living. Bobby nurtures all the residents as one big family and tries to lead them, help them and resolves all the problems justly. What I also found pleasing about the movie was its camera work, as the scenes of landscape and Floridian pastel coloured buildings were all beautifully filmed with a great sense of picturesqueness in them.

Spracoval Viktor Chladnuch

REVIEWS

Movie

Ready Player One

Vnajnovšom filme od Stevena Spielberga, ktorý bol natočený podľa rovnomennej knihy, je divák vtiahnutý do deja takmer okamžite. Odohráva sa v neďalekej budúcnosti – v roku 2045, kedy sa celý svet ocitá na pokraji kolapsu a jediným útočiskom všetkých ľudí je virtuálna realita nazvaná OASIS. Keď však jej tvorca, výstredný bilionár James Halliday umrie, rozhodne sa odkázať celý svoj astronomický majetok tomu človeku, čo rozlúšti všetky šifry, ktoré umiestnil do OASIS-u. A tak sa aj hlavný hrdina ocitá vo víre udalostí, ktoré ho vrhajú do nevídaných dobrodružstiev, ale aj do veľkého nebezpečenstva. Prijemným prekvapením filmu je, že vás zaujme, aj keď nie ste fanúšikom fantasy filmov, a takisto až nepríjemne predstavuje to, ako môže náš svet v budúcnosti skončiť. Tento film rozhodne odporúčam každému, kto má rád dávku napätia a aspoň trochu akcie.

Tomáš Košárek

Theatre

FRIDA - Maľovať a milovať

Hoci som tento muzikál videla už dávnejšie, patrí medzi môj najobľúbenejší umelecký zážitok. Muzikál sa odohrával v TEATRO Wuestenrot v Bratislave. Bol zameraný na život jednej z najsilnejších a najodvážnejších maliarok 20.storočia Fridy Kahlo. Príbeh už asi všetci dôverne poznáme, čo sa mi však mimoriadne páčilo, bola hudba spracovaná priamo pre tento muzikál, dynamizujúca každé významné obdobie jej strastiplného života. Živý orchester a špičkoví tanečníci vygradovali môj zážitok. Scéna bola síce maličká, no pri neustále meniacich sa hercoch ste mali pocit, že je nekonečne obrovská. Veľmi sa mi páčilo využitie len dvoch rekvizít - postele a stojanu na obraz, ktoré dokonale spojili s každou scénou a nechali tým voľný priestor vašej fantázií. V hlavnej úlohe sa predstavila, musím priznať, pre mňa úplne neznáma Katarína Ivanková, ktorú som si ihneď zamilovala a ako Diego Riviera vystúpil Tomáš Palonder. Núdza o krásne mexické farebné sukne, kvety a korálky, tak význačne milované Fridou, neprichádzala do úvahy.

Patrícia Patiová

Series

New Girl (2011 – 2018)

I want to use this space to pay a tribute to one of the best sitcoms I've ever seen, even much so as the final season is slowly approaching its end. It proves that a good comedy can be done without silly laughs in the background, stereotypical characters and predictable jokes.

The storyline starts with Jess (played by Zoey Deschanel), who's moving into an appartement in LA with 3 other guys.

Their "living together" guarantees to make many problems between them. More so as their personalities vary. Even though the concept seems to be simple, it has still been attracting millions of people to watch it throughout the years.

New Girl's style of humour can be often described as absurd and surprising, sometimes even dark. As it goes with most of the sitcoms, even this one doesn't have to be watched chronologically, but not doing so would surely deprive you of many inside jokes used.

It's one of the few TV series which are truly getting better with every episode. My most favourite characters are Jess and Schmidt, because they are relatable to me and I would recommend everyone watch it before it's gone.

Lucia Magáthová

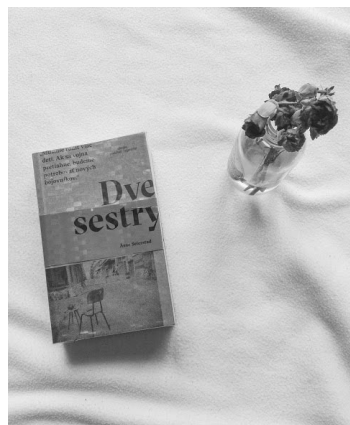
Book

Dve sestry – Åsne Steierstad

Dve sestry, tak znie názov príbehu o dvoch pôvodom somálskych dievčatách, ktoré vymenia život v Nórsku za odchod do Sýrie v mene islamu. Už v diele Jeden z nás Åsne Steierstad ukazuje, ako perfektne vie prerozprávať príbeh poskladaný z kúskov výpovedí, zo statusov na Facebooku či z Twitteru, ako dokonalo dokáže udalosti spojiť tak, aby čitateľovi podala autentické svedectvo.

Pomocou načretia do detstva dievčat zisťujeme, ako sa radikalizovali, a nie je to príjemné čítanie. Až takmer chcete kričať, nech to nerobia, presne ako pri pozeraní hororu. Ale príbeh pokračuje opačne, ako by sme chceli. Najdesivejšie je uvedomenie si jeho skutočnosti, či zistenia o osude ich otca a o dopade odchodu sestier na celú rodinu.

Čo oceňujem najviac, sú fakty o Sýrii, ktoré sa podarilo do knihy dostať celkom nenásilným spôsobom, takže dokonale zapadli do celého príbehu. Dve sestry ponúkajú pohľad nielen do radikalizácie mladých, ale aj do histórie, do pôvodu konfliktov v Sýrii, do života žien, ktoré sa rozhodli odísť a zasvätiť život vojne po boku IS. Je to silná vec, nie práve rýchlo stráviteľná jednohubka na dovolenku k moru, ale poriadna večera, ktorú budem tráviť ešte dlho.

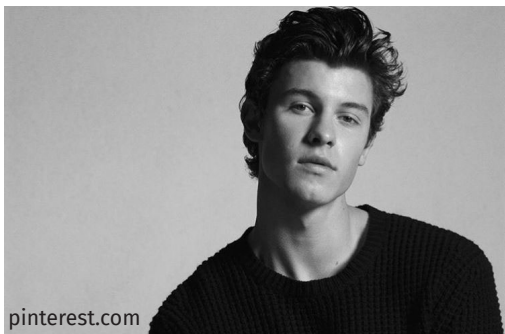

Kamila Kvasnicová

Music

Shawn Mendes- In My Blood

Asi nik by nepovedal, že pieseň začínajúca sa slovami “Help me”, bude práve recept na liečenie depky. Zdanie však klame a práve v prípade In my blood od Shawna Mendesa to tak naozaj je. Po dlhom odmlčaní sa tak môžeme tešiť z hudobnej novinky z jeho nového albumu, ktorý vychádza už 25. mája 2018. Toto hudobné prekvapenie úplne vybočuje z predošlej tvorby jej autora a prichádza s novým rockovým, ba až hymnickým zvukom, schopným vypredávať arény po celom svete. “I was like, I wanna make a Kings of Leon record” tvrdí Mendes. Tento jeho cieľ sa mu naozaj podarilo dosiahnuť. Zvučný refrén sa dokáže dotknúť miliónov srdc, či už rockových, alebo tých romantickjších. In my blood je jednou z piesní, pri ktorej si človek vychutná nielen skvelý zvuk, ale má možnosť sa ponoriť aj do slov piesne. Text je už pri prvom počutí veľmi úprimný a osobný, čím sa prihovára širokému obecenstvu. Veď kto už dnes nemá rád úprimnosť? Spoveď autora svojou autentickosťou odhaľuje chvíle, keď je človek najviac zraniteľný, a tak nám ponúka vidieť spevákovo vnútro aj v inom svetle. V piesni sa nám zveruje so svojimi skúsenosťami s prekonávaním depresii, samoty, úzkosti a rovnako motivuje ostatných nevzdávať sa. Ako sám spieva, “it isn't in my blood”. Verím, že v dnešnej temnej dobe dokáže táto pieseň priniesť svetlo mnohým strateným dušiam tápajúcim v tme.

Monika Sereková

PROBLÉMY V OBLAKOCH

GBASAČ to je druh cestovateľský, dobrodružný. Členom tejto komunity nestačí cestovať len cez leto, za spoznávaním vyrazia aj počas treskúcej zimy alebo v čase, keď sa obdobia striedajú. Niektorí jedinci cestujú za kultúrou, iní za nočným životom alebo za prácou. No v jednom sú všetci rovnakí - cestovanie ich všetkých baví a neradi by sa ho vzdali. Je to jedna z vecí, pri ktorých človek cíti, že si život užíva naplno. Aj keď sa sem-tam nejaká chyba prihodí...

Neraz sa určite aj vám stalo, že ste ostali niekde visieť a nevedeli ste, ako dlho tam ešte pobudnete. Sedieť 5-6 hodín na letisku sa predsa nikomu nechce - viem to z vlastnej skúsenosti.

Užíval som si nádhernú dovolenku pri Červenom mori v Egypte. S posledným dňom prišiel aj čas na neoblúbené veci - balenie a s tým spojené stresy. Nie je veru príjemné, keď nechcete zabudnúť v trezore pas a pri tom aj stihnúť svoj autobus na letisko. Pri tomto zhone som sa predsa chcel ešte raz okúpať v mori a po-

riadne si užiť všetky služby, ktoré hotel ponúkal. Vo víre prípravnom som už vôbec nemyslel na to, že by sa niečo mohlo pokaziť.

A v tom – mešká let. Nezostáva iné, len si na letisku sadnúť, kúpiť bagetu a vodu, pretože všetko vám už stihli vyhodiť do koša z bezpečnostných dôvodov. Pre nás študentov je každý jeden cent veľmi dôležitý a míňať peniaze na zbytočnosti nás nebaví. Tak prečo by sme aj mali? Pokojne si jedlo aj vodu na letisku kúpte, ale požadujte peniaze za ne naspäť – ja vám poradím, ako na to.

Aby ste peniaze aj za takéto „banality“ získali späť, musíte splniť niekoľko podmienok. Prvá a najhlavnejšia je, že váš let musí mať meškanie viac ako 3 hodiny. Dávajte si pozor aj na to, aby sa let týkal Európskej únie, respektíve, aby lietadlo vzlietlo alebo pristálo na území EÚ. Ak toto let spĺňa, tak ste jeden z tých šťastných, ktorí postupujú na ďalšiu úroveň. Tá sa týka otázky: „Na koľko eur mám

vlastne nárok?“ V prvom rade si treba pozrieť, akú dlhú trasu ste mali preletieť, pretože práve podľa nej sa vypočítava výška odškodného. Ak náhle preletíte vzdialenosť do 1500 km, máte nárok na 250€, čo je celkom fajn, pretože sa to vzťahuje na lety týkajúce sa Anglicka, Nemecka a ostatných okolitých štátov. Druhá vzdialenosť je od 1500 km do 3500 km, kedy máte nárok na odškodnenie vo výške 400€, no a ak sa náhodou dostanete aj nad hranicu 3500km, potom máte nárok na perfektnú sumu 600€.

Keď si to tak zrátate, dokáže to pokojne zaplatiť aj celú dovolenku v Egypte. Verím, že odteraz sa vám bude omnoho lepšie sedieť a čakať pár hodín na letisku. Veď kto by si neodsedel tri hodiny za 600€?

Ak vás postihne práve táto nepríjemnosť, tak na nasledujúcej stránke nájdete všetky pokyny aj s tlačivami: http://europa.eu/youreurope/citizens/index_sk.htm.

Ak sa vám nebude letecká spoločnosť ozývať (ako mne), skúste tiež stránku: <https://pripady.vasenaroky.sk>

Jakub Abrahám

TY EŠTE NENAKUPUJEŠ V SEKÁČOCH? DOVOĽ MI VYSVETLIŤ TI, PREČO BY SI TAK MAL ZAČAŤ ROBIŤ.

Charity, thrift alebo second hand shops sa dnes dajú nájsť takmer v každom kúte Slovenska. Ich hlavnou úlohou je zrecyklovať použité, no stále kvalitné a nositeľné oblečenie, a tak teda znížiť odpad tvoriaci sa ľudskou činnosťou. A to nie je jediný spôsob, akým sekáče pozitívne prispievajú k záchrane našej planéty. Ako už vyplýva z názvu „charity shop“, mnohé sekáče venujú svoje zisky charite. Skvelým príkladom, ktorý nájdeme aj v slovenských uliciach, je Humana, obchod s tovarom z druhej ruky, napojený na medzinárodnú sieť Humana People to People s účelom darovať zisk rozvojovým krajinám.

Navyše, nakupovanie v sekáčoch má výhody aj pre tvoju peňaženku. Akiste už vieš, použité oblečenie sa dá kúpiť za mimoriadne nízke ceny. To nevyklučuje ani značkové oblečenie, ktoré sa pri troche šťastia dá nájsť v tých lepších sekáčoch. Aj naše Sučany sa môžu pýšiť Outlet galériou v priemyselnej zóne, kde sa dá nakúpiť tovar z Anglicka s cenami určenými nie na kusy, ale na celkovú váhu nákupu. A práve teraz sa najviac oplatí kupovať ľahké košeľe a letné tričká!

Ak ti nezáleží na značke, čakajú na teba stovky vešiakov s originálnym oblečením, ktoré už dnes v obyčajných obchodoch ľahko nenájdeš. Vybrať by si vedel každý, komu nevedí stráviť aj hodiny v prehrabovaní sa preplnených

obchodov. Sekáče ponúkajú širokú škálu oblečenia od retro či vintage štýlu až po dnešnú módu. Jednoducho, je to perfektný spôsob, ako dodať svojmu outfitu unikátnosť.

Samozrejme, existuje aj mnoho iných možností, ako zrecyklovať použité oblečenie a získať originálne kúsky. Jedným z nich je napríklad nosenie zdedeného oblečenia po iných rodinných príslušníkoch alebo aj prostredníctvom nášho Gbazáru. A pri štipke vynaliezavosti sa zo starých kusov látky môžu stať jedinečné kúsky hodné módného návrhárstva. Kreativite sa predsa medze nekladú.

Na gbasáckych chodbách si si už určite všimol mnoho takýchto nadšencov. A tak som požiadala z každého ročníka jednu osobu, aby s nami podelila o svoj obľúbený sekáčový outfit a porozprávala nám, prečo preferuje nakupovanie v sekáčoch.

Carmel Hanulová – Y1

Často zavítam do obchodov tohto typu s očakávaním, že nájdem kúsok, ktorý mi vyrazí dych a ktorý je možno starší ako ja! Je pravda, že v sekáčoch sa na vás oblečenie veselo neusmieva z dokonalo uprataných vešiakov a stojanov. Riadim sa intuíciou a po minútach hrabania sa poväčšine dostaví ten pocit zadosťučinenia, keď objavím dychvyrážajúci kúsok. Čaro sekáčov som okúsila už ako malá, moja mamina tam často chodievala a ja

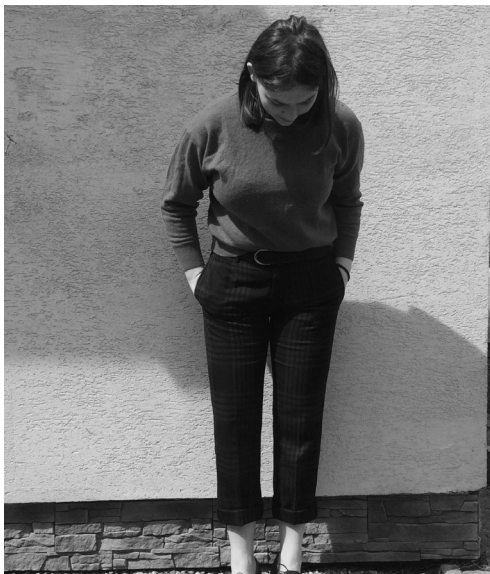
som bola jej sprievod. Musím priznať, že vtedy som bola celkom zmätená a nechápala som, prečo je každý odev iný, prečo nenájdem dva rovnaké kúsky. Mojm najobľúbenejším kúskom z obchodu z druhej ruky je kabát/kožuch (na fotke). Kúpila som ho v jeden februárový piatok – deň pred UK tripom. Tento kabát ma zachránil. Bola som celkom zúfalá, pretože som nevedela, aký kabát si do UK beriem, aby vyhovoval ich typickému počasiu. Sadol mi ako uliaty – bol dostatočne hrubý a aj strih mi vyhovoval. Spokojne som s ním prešla celé Anglicko a nič sa mu nestalo! Pri srdci ma navyše hrial fakt, že jeho cena sa rovná asi tak trom čokoládovým croissantom v našom milovanom bufete! Táto kúpa ma utvrdila v tom, aké krásne a tajuplné secondhandy sú!

*ešte k outfitu: kabát secondhand/original h&m, nohavice od môjho ocina, čiapku mi ušila mamina - 100% recycled

Denča Líšková – Y2

Na sekáčoch sa mi asi najviac páči originalita kúskov, ktoré sa tam dajú nájsť, aj keď aj tá cena (hlavne počas výpredajov) dokáže potešiť. Viem, že väčšina ľudí nakupujúcich v takýchto predajniach do nich zblúdila z ekologických alebo finančných dôvodov, ale ja idem hlavne po nezvyčajnosti odevov, ktoré sa tam dajú nájsť; ako si asi veľa ľudí stretávajúcích ma na chodbách všimlo, v obliekaní idem totižto po kreativite a presnom opaku tuctovosti. V niektorých sekáčových nálezoch dokonca ani nemusím vidieť možnosť okamžitého nosenia, mojej inner kreatívnej krajčírke úplne stačí zbadať potenciál v kúsku, ktorý nájdem, aby som si ho kúpila - napríklad tie voľné rifle, čo som si vybrala ako ukážku k tomuto článku a čo sú zároveň momentálne mojimi obľúbenými nohavicami, mali pôvodne rázporok až niekde pri kolenách, ale nožnice a ihla s niťou z nich spravili čosi takéto (a na dôvažok stáli iba 1€). S čistým svedomím teda môžem rozširovanie šatníka prostredníctvom secondhandov odporučiť nielen ľuďom dbajúcim na neplytvanie oblečením, ale aj ďalším kreatívnym dušiam, ktoré sa, podobne ako ja, nekúpu v peniazoch.

Tereza Ďaďová – Y3

Nakupovať v sekáčoch som začala asi pred rokom a aktuálne oblečenie zo sekáča tvorí trištvrtu môjho šatníka. K sekáčom ma viedla hlavne láska k našej planéte, keďže výroba nového oblečenia značne znečisťuje životné prostredie, nehovoriac o tom, koľko ton nepoužitého oblečenia sa ročne vyhodí. Nešetří to však len naše životné prostredie, ale aj peňaženku. Môj obľúbený sekáč je Humana, ktorý sa teraz dá nájsť skoro v každom väčšom meste. Osobne tam najradšej chodievam pár dní pred príchodom novej kolekcie, keď majú všetko za pár eur. Moja rada je už veľmi obohatá, ale naozaj funguje. Kľúč je v dôslednom prejdení každého vešiaka, ktorý tam visí, lebo najlepšie kúsky sú väčšinou skryté. Stojí to síce veľa času a námahy, ale nakoniec máte okrem svalovice na rukách aj pekné veci za naozaj málo peňazí. Môj obľúbený úlovok zatiaľ sú pravdepodobne zelené GAP nohavice za dve eurá.

Andrej Jurga – Y4

Čo mám na sekáčoch najradšej? Je toho veľa. V prvom rade cena. V sekáči kúpiš celý šatník za cenu košeľe v H&M. Potom je to kvalita vecí, ktoré predávajú v porovnaní s cenou. Vždy sa usmievam, keď sa pozriem na Exclusive Selection so značkami ako Fila, keď ja odchádzam v ruke s oblekom za 1000€, ktorý stál 14€. A v neposlednom rade to sú iné, staršie strihy oblečenia a ich vzhľad. Nie som fanúšikom dnešnej skinny módy a jej vzhľadu, a tiež si ju ani kvôli svojej postave nedokážem obliecť. Najoriginálnejší kúsok, ktorý vlastním, by asi bol Navy Pea Coat, ktorý patril vojakovi s menom Walker. Kúpil som ho na eBay a u krajčírky dal prispôbiť na seba. A najobľúbenejší kúsok je asi moje prvé sako, brown tweed sport coat by Ralph Lauren. Mám k nemu určité puto.

Ali Bednáriková –Y5

Najradšej mám na nakupovaní v sekáčoch prekvapenia! Nie je nad to nájsť počas znuďeného výletu do sekáča kúsok, ktorý práve potrebujem/hľadám. (Hlavne ak to sú conversy za 12 eur objavené pár minút pred odchodom vlaku na koncert.) Okrem toho je nakupovanie v sekáčoch oveľa ekologickejšie ako rabovanie fast fashion reťazcov, ale o tom asi ani netreba hovoriť. Dlhú som rozmýšľala nad tým, aký je môj najobľúbenejší kúsok. Mám ich veľa a zvyčajne sa mi spájajú s nejakou peknou spomienkou, preto ich rada nosím. Napríklad čierne šaty so špagetovými ramienkami, bez ktorých si už dnes neviem predstaviť leto aj preto, lebo som v nich minulé leto doslova žila. Alebo môj storočný dedkovský sveter z pánskej sekcie v sekáči, ktorý som na pol roka stratila a nevedela som, čo robiť. Veľa obľúbených vecí mám z maminej skrine, od starej mamy alebo od mojej lokálnej dealerky "nechceneného" pekného oblečenia, ktoré každý rok pretrieduje a posunie mne. To potom pretriedim aj ja a posuniem znovu ďalej, kým si nájde svojho majiteľa. Oh a Vinted.cz!

Tipy od Andreja

Mám 4 hlavné tipy:

1. Maj plán - vyháď si všetky zbytočnosti, roztrhané, malé veci zo šatníka a sprav si zoznam toho, čo potrebuješ.
2. Poznaj kvalitu - keď vieš spoznať kvalitné veci, ušetrí ti to čas, peniaze a najdôležitejšie, pohodlie pri nosení. Kvalit-

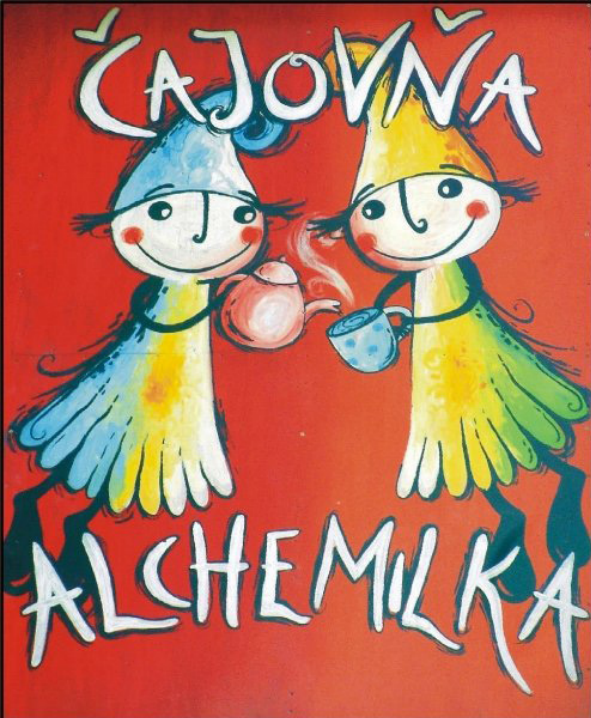

né veci sú jednoducho lepšie.

3. Navštevuj pravidelne - väčšina toho, čo v sekáči nájdeš, sú vytahané svetre po kolená alebo dedkove trojgombíkové saká, ktoré už dávno mali ísť do večných lovísk. Preto potrebuješ chodiť pravidelne, aby si našiel tú ihlu v kope sena. (Najlepšie hneď, ako majú nový tovar, a potom zase na konci, keď sú najväčšie zľavy.)

4. Vid' potenciál - toto je to najdôležitejšie. Len málokedy sa mi stalo, že som v sekáči našiel niečo, čo mi sedelo dokonale. Takmer vždy som to musel zaniest krajčírke, aby mi ten nález zúžila, skrátila alebo rozšírila. Keby som v tých kúsok nevidel potenciál, moc by som toho nenašiel.

Spracovala Veronika Bajnoková

slovar
Sučany
Alumni

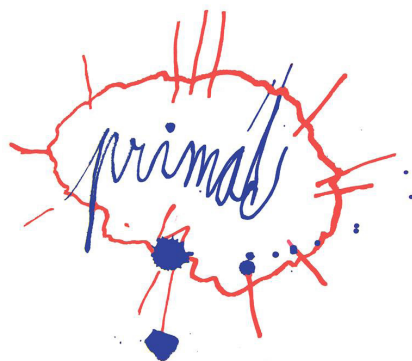

Originálny Turecký

Paša Rebas

Žiacka školská rada
BGMH Sučany

#takeslovenske